Opłata pocztowa uiszczona ry zaltem

היינט 8 זייטען

Najer Folksblat

פרייז 20 גראָשען

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 101 (1095)	Łódź, Poniedziałek 2 Maja 1927	פינפטער יאָהרגאַנג	לאָדז, מאָנטאַג ל' ניסן תרפ"ז.	Nr. 101 (1095)

Adres redakcji i administracji: **Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.**

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71.

דער 1-טער מאַי איז פאַרלאָפן רוהיג

אין וואַרשא איז געקומען צו קליינע אינצידענטען. — כוליגאַנעם פּרובען פּערטשעפּען אומשולדיגע יודען.

וואַרשאַ, 1. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער היי יעהריגער 1-טער מאַי איז, לויט די אָנגעקומענע ידיעות, איבעראַל אין לאַנד אַדורך רוהיג און אָהן שום בעזונדערע געשעהענישען.

אין וואַרשא זענען פאָרגעקומען אימפּאָזאַנטע דעמאָנסטראַציעס. די בעטייליגונג איז היי-יאָהר געווען אַ פיל-גרעסערע ווי אין די פריהערדיגע יאָהרען.

אין וואַרשאַווער

יודישען האַרטאַל

האָבען דעמאָנסטרירט די יודישע אַרבייטער פּאַרטייען: „בונד" און „פּועלי-ציון" (לינקע און רעכטע).

ביים „בונד"

אויף נאַלעווקי 34, אין הויף וואו ס'געפינט זיך דער מעטאַל פעראיין, האָבען זיך פערזאַמעלט עטליכע טויזענד יודישע אַרבייטער מיט די פאָהנען פון „בונד", לאַנד-ראַט און די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען. איידער ס'האָט זיך אָנגעהויבען דער צוג האָבען פאַר די פערזאַמעלטע געהאַלטען רעדעס מיכאַלעוויטש און עמנואל.

ווען דער צוג איז אַרויס, זענען אויך אָנגעקומען די פערשידענע פעראיינען, וועלכע האָבען זיך פערזאַמעלט פאַר זייערע לאָקאַלען און די דעמאָנסטראַציע מיט פאָהנער און טראַנספּאַראַנטען איז געגאַנגען איבער נאַלעווקי, מוראַנאָווסקע, דזשיקע, סמאָטשע, נאָוואָליפּקי, קאַרמעליצקע, לעשנאָ און פּושעיאַזד.

אין דער בונדישער דעמאָנסטראַציע זענען אויך געגאַנגען 2 אָרקעסטערס פון דרוקער-און צייטונגס-פערשפּרייטער פעראיין, וועלכע האָבען דעם גאַנצען וועג געשפּילט אַרבייטער-לידער.

פאַר'ן הויז אויף פּושעיאַזד 9 האָבען ווידער גערעדט מיכאַלעוויטש, עמנואל און אַרטור.

נישט געקוקט דערויף, וואָס ס'האָט גערעגענט, איז די בעטייליגונג געווען אַ גרויסע און דער עולם ווערט געשאַצט ביז 10.000 מאַן. נאָכמיטאָג איז פאָרגעקומען אַן אַקאַדעמיע אין טעאַטער „סקאַלאַ".

ביי די „פּועלי-ציון".

די לינקע „פּועלי-ציון" האָבען זיך פערזאַמעלט פאַר זייער לאָקאַל אויף קאַרמעליצקא 29, פון וואַנען ס'האָט גערעדט ה' בוקסבוים.

אויך ביי די פּ. צ. איז געווען אַ גרויסער עולם, אַ פיל גרעסערער ווי פאַריאָהרען.

דער צוג איז געגאַנגען מיט פאָהנער און טראַנספּאַראַנטען דורך קאַרמעליצקע, נאָוואָליפּקי, סמאָטשע, פּאַוויע, מילע. מוראַנאָוו. אויף מוראַנאָוו האָט געזאָלט אָבגעהאַלטען ווערען אַ מיטינג. אָבער דאָ האָבען זיך געהאַט פערזאַמעלט די רעכטע „פּ. צ.", אויב אַ קליינע גרופּע און צווישען די לינקע און רעכטע „פּ. צ." איז געקומען צו אַנ'אינצידענט. סוף כל-סוף האָבען די לינקע „פּ. צ." אָבגעהאַלטען דעם מיטינג. ס'האָבען גערעדט: ראַטמאַן לעוו, בוקסבוים און אַנדערע.

דערנאָך איז דער צוג צוריקגעגאַנגען דורך מוראַנאָוו, נאַלעווקעס, לעשנאָ צו קאַרמעליצקאַ. דערווייל זענען פון נאָוואָליפּקי אָנגעקומען די רעכטע פּ. צ., וועלכע האָבען זיך געוואָלט דורכרייסען דורכ'ן צוג פון די לינקע „פּ צ." ס'איז געקומען צו אַ געשלעג, בעת וועלכען ס'זענען געבליבען עטליכע פערוואונדעטע פון ביידע צדדים.

אין אַלגעמיין זענען די דעמאָנסטראַציעס פון די יודישע אַרבייטער דורך די מאַכט-אָרגאַנען נישט געשטערט געוואָרען און אַלץ איז אַדורך רוהיג.

ביי די פּוילישע אַרבייטער-פּאַרטייען.

אויפ'ן טעאַטער-פּלאַץ האָט זיך פערזאַמעלט די פּ.פּ.ס. מיט זייערע פאָהנער און אָרקעסטערס. אַהין האָבען זיך אויך אָנגעהויבען פערזאַמלען די קאָמוניסטישע גרופּען, וועלכע זענען אָנגעקומען פון פערשידענע ריכטונגען.

די יודישע „רויטע" האָבען זיך פערזאַמעלט פאַר די פעראיינען, וועלכע געפינען זיך אונטער זייער ווירקונג: טעקסטיל-פעראיין (פּאַוויע 48) און לעדער-פעראיין (וואָלינסקאַ 20) זיי זענען אַוועק דורך סמאָטשע, נאָוואָליפּיע צו לעשנאָ, וואו זיי האָבען זיך געטראָפען מיט דער קאָמוניסטישער דעמאָנסטראַציע, וועלכע איז אָנגעקומען פון וואָליע און אַוועק צום טעאַטער-פּלאַץ.

אונטער די פּילאַרען פון גרויסען טעאַטער איז אָבגעהאַלטען געוואָרען אַ מיטינג. ס'האָבען גערעדט: דער קאָמוניסטישער דעפּוטאַט וואַרסקי און אַנדערע.

דער פּ.פּ.ס'ישער צוג

האָט אונטער די קלאַנגען פון אָרקעסטערס זיך געלאָזט צו מיאָדאָווע און קראָקאָווער פּאָרשטאָט. פאָראויס איז געגאַנגען דער צ. ק., אַ. ק. ר. און די דעפּוטאַטען. דערנאָך זענען געגאַנגען די פעראיינען. ס'איז געווען אַנ'עולם פון אַנ'ערך 20.000 מאַן.

די קאָמוניסטען האָבען די גאַנצע צייט זיך בעמיהט צו האַלטען נעבען די פּ. פּ. ס. די פּ.פּ.ס'ישע מיליץ האָט אָבער דערצו נישט דערלאָזט און ס'איז געקומען צו קליינע צוזאַמענשטויסען דאָך האָט דער קאָמוניסטישער צוג כסדר געריהרט נאָך די פּ.פּ.ס.

ווען די קאָמוניסטען האָבען זיך געצויגען נאָהנט ביי דער שוו. קזשיסקע, האָט זיך אַ מחנה פאַשיסטישע סטודענטען אַ לאָז-געטאָן מיט גומענע שטעקענס אין דער מאַסע און אָנגעהויבען שלאָגען. אַממייסטען האָבען זיי געשלאָגען די יודישע אַרבייטער. די פּוילישע אַרבייטער האָבען זיך אָבער אַנטקעגענגעשטעלט און פערטריבען די כוליגאַנעס. שפּעטער האָבען זיך די פאַשיסטען ווידער פערזאַמעלט נאָהנט פון קאָמוניסטישען צוג און אונטער אויסגעשרייען: „נידער מיט יודען" האָבען זיי געפּרובט ווייטער אַרויסרופען געשלעגען. ס'האָבען זיך אויך געהערט אייניגע שאָסען, נאָר מ'ווייסט נישט פון וועמענס צד.

דערווייל איז אָנגעקומען פּאָליציי און פונאַנדערגעטריבען די קאָמוניסטישע דעמאָנסטראַציע. פון צוזאַמענשטויס מיט דער פּאָליציי זענען פאַרהאַן עטליכע פערוואונדעטע. ביי איינעם אַ יודישען יונגענמאַן, וועלכער איז אַפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאַל „שוו. דוך" האָט מען געפונען אַ פינגערהוט (אַ סימן, אַז ער איז אַ שניידער) און אַ צעטעלע: גרויצע, מאָגילניצקאַ 45). ביי זיין בעט איז אַוועקגעשטעלט געוואָרען אַ פּאָליציאַנט. גרעסערע גרופּען אַרעסטירטע זענען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין אויטאָ אין דער פּאָליטישער פּאָליציי.

שפּעטער האָבען זיך די קאָמוניסטישע גרופּען געפּרובט פערזאַמלען פאַר'ן איי זערנעם טויער, 3-טע מאַי-גאַס און פאַר'ן פּאַוויאַק, אומעטום האָט אָבער פּאָליציי פונאַנדערגעטריבען דעם עולם.

אויף גושיבאָווסקא גאַס האָבען כוליגאַנעס זיך סתם גענומען פערטשעפּען און שלאָגען פאַרבייגעהענדע יודען, אָבער אָהן בעזונדערען ערפאָלג.

8 נ. מ. האָבען צוריק אָנגעהויבען קורסירען די טראַמוואַיען און די שטאָט האָט אָנגענומען דעם נאָרמאַלען אויסזעהן.

פערד-פּראָצעס וועט זיך ווידער אנהויבען דעם 1 יולי.

דעטראָיס, 1 (יט"א טעלעגראַפיש) דער פּאָרזיצער פון געריכט הייטאָנד האָט ערקלערט, אַז דער פערד-פּראָצעס וועט בעניים ווערען דעם 1 יולי. דאָס געריכט וועט פאָרקומען ביי אַ נייעם צוזאַמענשטעל פון געשוואָרענע ריכטער.

אַרון גרוזענבערג ליקווידירט די קלאַגען וועגען זיין פלומרשט'ע דועל.

רינע, 1 (יט"א טעלעגראַפיש) אין אַ געשפרעך מיט אַ יט"א פאָרשטעהער האָט אַדוו. גרוזענבערג ערקלערט אַז די ידיעה וועגען זיין פלומרשט'ען דועל מיט לאַנדרא איז אינגאַנצען אויסגעזויגען פון פינגער.

פערפלייצונגען אין אמעריקא הערען נישט אויף.

ניו-יאָרק, 1. (ספּ. טעל.) פון דרום-טייל פון מייך אַרקאַנסאַס קומען מיטער אָן ידיעות וועגען מורא'דיגע פערפלייצונגען. דאָס וואַסער רייסט זיך אַרויס פון די ברעגען אַלץ ווייטער און צעהנדליגער קילאָמעטער פעלדער זענען פערפלייצט אויף 10 מעטער די תוך.

מיט דער הילף פון אַעראָפּלאַנען האָט מען מודיע געווען דער בעפעלקערונג פון די שכנות'דיגע ערטער צו אַנטלויפען און צו ראַטעווען וואָס נאָר מעגליך איז. ס'ווערען אָנגענומען אַלע מעגליכע מיטלען אָפּצושוואַכען די פערפלייצונג דערווייל אָהן רעזולטאַט.

די ביז-איצטיגע שאָדענס פון די כסדר'דיגע פערפלייצונגען פון מיסיסיפּי, אַרקאַנזאַס און אַנד. ערטער ווערען געשאַצט אויף 100 מיליאָן דאָלאַר.

די צאָהל פון שומרונים פערגרעסערט זיך.

ירושלים, (יטא) ביי די שומרונים בעמערקט זיך לעצטענס אַנ'אינטערעסאַנטע ערשיינונג, זייער צאָהל פערגרעסערט זיך בעדייטענד. מיט אַ געוויסער צייט צוריק האָט די צאָהל שומרונים בעטראָפען 158 נפשות, היינט צו טאָג איז זייער צאָהל געשטיגען ביז 230. פאַר-אַ-יאָהרען האָבען זיך אין דער שול פאַר די קינדער פון די שומרונים. וואָס איז געגרינדעט געוואָרען דורך דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. געלערנט 22 קינדער. היי-יאָהר לערנען זיך שוין 35 קינדער. די יוגענד ביי די שומרונים וויל זיך פערנעמען מיט לאַנדווירטשאַפט און עס ווערט איצט אונטערהאַנדעלט וועגען קויפען פאַר זיי 150 דונאַם ערד.

א גרויסע לעדער-גנבה אין ווארשא.

וואַרשאַ, 1. (טעלעפאָניש). אויף פראַנציסקאַנער 30 געפינט זיך אַנ'אָבטיילונג פון אַ קראָקאָווער גאַרבערייי-געזעלשאַפט.

מיט דער הילף פון נאָכגעמאַכטע שליסלען האָבען זיך גנבים אַריינבעקומען אין דעם לעדער-לאַגער פון דער דאָזיגער פירמע און צוגע'גנב'עט 1,100 קילאָ האַרטע לעדער אין א ווערט פון 10.000 זל.

די גנבים איז געלונגען נעלם צו ווערען צוזאַמען מיט דער סחורה און פּאָליציי האָט איינטערגענומען אַנ'אויספאָרשונג.

ספּאָרט-בעוועגונג.

„טוריסטען" (לאָדז) - „פּאָלאָניא" (וואַרשאַ) 2:1

וואַרשאַ, 1. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט האָט אין וואַרשאַ געזאָלט פאָרקומען דער סענסאַציאָנעלער מייסטערשאַפטס-מעטש צווישען די לאָדזער „טוריסטען" און וואַרשאַווער „פּאָלאָניאַ".

דער ריכטער האָט אָבער אָנערקענט, אַז דער פּלאַץ איז נישט ענטשפּרעכענד פאַר אַזאַ שפּיל און דער מעטש איז אָנערקענט געוואָרען אַלס אַ חבר'שאַפט-שפּיל.

דער רעזולטאַט איז געבליבען 2:1 פאַר „פּאָלאָניאַ". „טוריסטען" האָבען אָבער פונדעסטוועגען געהאַט אַנ'איבערגעוויכט און שעהן געשפּילט.

א גרויס לאָקאַל

בעשטעהענד פון אַ גרויס געוועלב און אַ שטוב מיט אַ קוך אין צענטרום שטאָט, יודישע געגענד איז

פון זאָפאָרט איבערצוגעבען

צו ערפאַהרען אין אַדמיניסטראַציע פון דער צייטונג.

פון לאַסטוועגען-בעזיצער-פעראיין.

אויף דער פערזאַמלונג, וואָס איז פאָרגעקומען דעם 1/5 ד. י. איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז צוליב די אומגעהויערע טייערונג פון פאַשע- און אייזען-אַרטיקלען, זענען מיר געצוואונגען צו העכערן דעם

פוהר-לוין-פרייז.

905 — מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

פינאנץ-ראט פאר דער אמעריקאנער הלואה.

די הלואה איז נויטיג כדי צוצואיילען די ווירטשאפטליכע ענטוויקלונג פון לאנד.

וו א ר ש א, 1. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אויף דער לעצטער זיצונג פון פינאנץ-ראט איז צווישען אנדערן בעשלאסען-געווארען צו ענדערן דעם ביז-איצטיגען אופן פון נעהמען איינמאליגע פערמעגענס - אפצאהלען („דאנינעס") אויף א שטענדיגען פערמעגענס-שטייער.

כדי גענוי אויסצואורבייטען דעם פראיעקט איז אויסגעוועהלט - געווארען א קאמיסיע, אין וועלכע ס'זענען אריין, די דעפוטאטען: מיכאלסקי, ליפאצע וויטש, דיר. עפשטיין און דיר. האלינגסקי.

וועגען דער אמעריקאנער הלואה האט דער פינאנץ-ראט אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציע:

„דער פינאנץ - ראט אנערקענט די נויטווענדיגקייט פון נעהמען אן'אויסלענדישע הלואה אויף די פעסטגעשטעלטע בעדינגונגען, האלטענדיג די הלואה פאר אונבעדינגט-נויטיגע פאר'ן צואיילען די שנעלקייט פון דער ווירטשאפטליכער ענטוויקלונג".

א נייע הלואה-אפערטע פאר פוילען.

וו א ר ש א, 1 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) צו דער פוילישער רעגירונג האט זיך איצט ווידעראמאל געווענדעט דער פארשטעהער פון דער „דיללאן, ריעד און קאמפאניע-באנק" מיט אן'אפפערטע וועגען געבען א הלואה פון 180 מיליאן דאלאר אויף נאר-לייכטע בעדינגונגען.

דער פארשטעהער פון דער באנק גיט איבער, אז לעצטענס האט דער דיללאן-קאנצערן געגעבען הלואות דער שטאט מעדיאלאן און א רייה קלענערע מלוכות.

איצט אנערקענט די פינאנץ-וועלט, אז די לאגע אין פוילען האט זיך אזוי שטארק און שנעל געענדערט, אז דאס געבען א הלואה אויף לייכטע בעדינגונגען קען רעאליזירט ווערען.

פאריזער מאכט-ארגאנען לייקענען

אז מ'זאל האבען ענטדעקט טעראריסטען-אנארכיסטען.

פ א ר י ז, 1. (ספ. טעל.). די פאריזער מאכט-ארגאנען לייקענען-אפ די ידיעות, וועלכע האבען זיך בעוויזען אין די צייטונגען, אז אין פאריז זאל האבען ענטדעקט געווארען א געהיימע טעראריסטישע אנארכיסטען-ארגאניזאציע פון שפאניער און איטאליענער.

די דאזיגע פאלשע ידיעות זאלען זיך האבען גענומען פון דעם, וואס ס'איז פערפיהרט געווארען אנ'אויספארשונג געגען א גאראזש-בעזיצער, וועלכער ווערט בעשולדיגט אין שטעהן אין בעציהונגען מיט טעראריסטען.

ליטווישע מפלה ביי די וואהלען אין מעמעל.

ב ע ר ל י ן, 1 (ספ. טעל.) ביי די לעצטע וואהלען צו די קאמונאלע איינריכטונגען, אין מעמעל (קלאיפעדא) האבען די ליטווינער פון 41 מאנדאטען בעקומען נאר 3.

די קאמוניסטען האבען אנשטאט 6 בעקומען 10 מאנדאטען, די סאציאליסטען האבען פערלוירען 8 מאנדאטען. די צענטר - פארטייען זענען געבליבען ביי די זעלבע פערהעלטעניסען.

א שוידערליכער מארד אין בוענאס-איירעס.

דער יודישער מערדער בעגאנגען זעלבסטמארד.

ב ו ע נ א ס - א י י ר ע ס, (י"טא) א זעהר שווערען איינדרוק האט געמאכט אויף דער היגער יודישער בעפעלקערונג דער שוידערליכער מארד, וואס א יודישער יונגערמאן איז בעגאנגען איבער זיין פרוי און שוויגער. דער מערדער איז אליין בעגאנגען זעלבסטמארד.

דער אונטערשלאג פון דער דאזיגער פאמיליען-טראגעדיע איז זעהר טראגיש.

דער מאן האט געוואלט צווינגען זיין יונגע פרוי צו פיהרען אן'אונמאראלישען לעבען, די פרוי איז אוועק צו איהרע עלטערן און נישט געוואלט זיך צו איהם צוריקקעהרען. דאן איז דער מאן בעגאנגען דעם שוידערליכען מארד.

בעגנעדיגט צום טויט - פאראורטיילטע אין ליטע.

ר י ג א, 1 (ספ. טעל.) לויט די לעצטע ידיעות פון קאוונא, האט דער ליטווישער פרעזידענט סמעטאנא בעגנעדיגט דעם סיים-דעפוטאט פאיג'ט און דעם פארושניק טארנא, וועלכע זענען געווען פער'משפט צום טויט. דער טויט-אורטייל אויפ'ן שיערזשאנט סקאמארטיס איז אויסגעפיהרט געווארען.

אין ליטע.

וואהלען צום סיים ערשט נאך א רעפערענדום.

ק א וו נ א, 1 (ספ. טעל.) דער אפיציעלער ארגאן „לעטוביא" מעלדעט, אז נייע וואהלען צום ליטווישען סיים וועלען ערשט פארקומען נאכדעם, ווי ס'וועט דורכגעפיהרט-ווערען א רעפערענדום וועגען דער נייער וואהל-ארדינאציע.

מ'רודפ'ט אפילו די אייגענע פרעסע...

ק א וו נ א, 1 (ספ. טעל.) דער מיליטערישער קאמענדאנט פון דער שטאט קאוונא האט בעפוילען צו קאנפיסקירען דעם פאשיסטישען ארגאן „טאוטאס וואליא".

די ארבייטסלאזיגקייט צווישען די אראבער.

י ר ו ש ל י ם. (י.ט.א.) ווי עס טיילט מיט דער „יארמוק" האט די מוסולמענישע קהלה אין חיפה ענטשפרעכענדיג אויף דער אנפראגע פון ארץ-ישראל-רעגירונג מיטגעטיילט, אז אין חיפה געפינען זיך איצט 1400 ביז 1600 ארבייטסלאזע צווישען דער מוסולמענישער בעפעלקערונג און אומגעפעהר די זעלבע צאהל צווישען דער קריסטליכער בעפעלקערונג.

מעדיצינישע לעקציעס אויפ'ן ירושלים'ער אוניווערזיטעט.

י ר ו ש ל י ם. (י.ט.א.) דער בעקאנטער פראפעסאר ליבמאן פון אינערליכער מעדיצין אויפ'ן אוניווערסיטעט אין קאלומביא איז אנגעקומען אויף א בעזוך קיין ארץ ישראל.

פראפ. ליבמאן וועט האלטען א רייהע לעקציעס וועגען פערשידענע מעדיצינישע פראבלעמען אויפ'ן העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים.

די אקציע פון פ.י.כ.א. פאר די ארבייטסלאזע.

י ר ו ש ל י ם. (י.ט.א) דער דירעקטאר פון פ.י.ק.א. ה' פראנק האט מיטגעטיילט, אז כדי צו לינדערען די ארבייטסלאזיגקייט וועט די פ.י.ק.א. דורכפיהרען בעוואסערונג - ארבייטען אין פערשידענע פונקטען פון לאנד ווי אויך א שאסעי ביז שוני. ביי די דאזיגע ארבייטען וועלען געפינען בעשעפטיגונג 75 ארבייטסלאזע.

לעמבערגער יודישער בחור שיסט זיין כלה און בעגעהט אליין זעלבסטמארד.

ל ע מ ב ע ר ג, 1 (טעלעפאניש). אויף דער טאטארסקא גאס האט זיך אפגעשפילט א מורא'דיגע ליבע-טראגעדיע.

דער יודישער האנדעלס-אנגעשטעלטער יוסף לאנדער האט געליבט די 20-יעהריגע הענריקא בוכבינדער, אבער אהן געגענזייטיגקייט. טרעפענדיג זי אויף דער טאטארסקא גאס, האט ער ארויסגעכאפט א רעוואלווער און אין איהר עטליכע מאל געשאסען. דאס מיידעל איז געפאלען א פערוואונדעטע.

באלד איז לאנדער אליין אנטלאפען אין קאשטשושקא-גארטען און זיך אליין געשאסען.

ביידע – זי און ער – געפינען זיך אין א שווערען צושטאנד אין שפיטאל.

א שיכור ווערט פערברענט פון בראנפען און א יוד האט א כבוד.

ק א וו נ ע (יט"א) אין שטעטעל לוסקעווע איז די טעג ארעסטירט געווארען דער יוד דרייערמאן, וועלכער ווערט בעשולדיגט אין ערמארדען א קריסט, וועלכער איז צוזאמען מיט איהם געפאהרען אין דעם שטעדטעל נייראסט. הנם אלע ווייסען, אז דער קריסט איז געווען א מורא'דיגער שיכור און ער איז געווים פערברענט געווארען פון ספירט, ווערט דאך דער יוד אלץ נאך נישט בעפרייט. ווי דער יוד דערצעהלט האט דער קריסט זיך זעהר שטארק אנגעטרונקען און אויפ'ן צוריקוועג איז ער געשטארבען אין וואגען.

צייטווייליג איבערגעריסען די דייטש-פראנצויזישע אונטערהאנדלונגען.

ב ע ר ל י ן, 1 (ספ. טעל.) צוליב דעם, וואס דער דייטשער אמבאסאדאר אין פאריז פאן הערש איז קראנק און געפינט זיך אין אורלויב, זענען די דייטש-פראנצויזישע אונטערהאנדלונגען וועגען א האנדעלס-אפמאך און אנדערע פראגען איבערגעריסען געווארען.

עס וועלען זיך ערשט אנהויבען די אונטערהאנדלונגען אויפסניי נאך דער ווירטשאפטליכער קאנפערענץ אין גענף.

יעווסעקציע ליקווידירען חלוצ'ישע פערמעס אין פאדאל.

ר י ג ע, 1. (י.ט.א. טעלעגראפיש). פון פאדאל איז דערהאלטען געווארען א ידיעה, אז די דארטיגע יעווסעקציע האט אויסגעפארערט די חלוצים, אז זיי זאלען אין פערלויף פון 24 שעה אויפלעזען זייערע פערמעס. די דאזיגע פערמעס עקזיסטירען שוין גאנץ לאנג און האבען זיך גוט ענטוויקעלט. זייער איבערוועגעסאר זאל דורך די יעווסעקעס פערקויפט ווערען דורך א ליציטאציע.

די ארטיגע פויערים, וועלכע האבען מיט די חלוצים געלעבט אין גוטע בעציהונגען האבען בעשלאסען צו באיקאטירען די ליציטאציע.

ווארשא דראהט א קאטאסטראפע

נעבען דער חיסעל האלטען ביים איינפאלען היזער.

וו א ר ש א, 1 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין די גאסען, וואס געפינען זיך הארט ביי דער ווייסעל (גורנא-שלאנסקע, בעלשע א. אנד.) בעמערקט זיך לעצטענס, ווי די ערד ידרערט אראפ און עס שיטען זיך אפ די פונדאמענטען פון די הייזער. אזוי איז בעדראהט די געביירדע פון פ.ק א., וועלכע שטעהט הארט ביי דער ווייסעל.

צוליב דעם, וואס דער פונדאמענט שיט זיך אראפ, האבען די ווענט געפלאצט. די בוימער, וואס וואקסען אין יענער געגענד, פאלען איין.

דאס ערגסטע איז דערביי, וואס קיין שום פארזיכטס-מיטלען קענען נישט אנגענומען ווערען. אין די שטאטישע קרייזען איז מען צוליב די געפאהרען שטארק בעאונרוהיגט.

שוינט אייער געלד!

און קויפט
שירמס און שטעקענס
נור אין דער שירם-ווערקשטעל פון
ס. פייגענבוים,
נארוטאוויטש 19 (דזשעלנא)
ווייל איהר קענט דארט קויפען מיט
25% ביליגער ווי אנדערש. .·. בעסטע אויספיהרונג.
בעמ.: ס'ווערט אנגענומען אלע רעפעראטורן ווי אויך איבערציהען.

ראנטיסט און צאהנטעכניק
י. ביטענסקי
5 קאמאנדאנער 5
נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.
פרייזען ביליגע! בעראטונג אהן ....

מעבעל

אין קוייה און פערקויף
רזוואנעס, פעלצען, ניי מאשינען, גארדעראבען, סאמאוארען א. ז. וו. און צאהל די העכסטע פרייזען
א. וויצמאן נארוטאוויטש 19
(דזשעלנא)
אין מעבעל-געוועלב, (פרזשעט-וואלינגנג שענקעוויטשא 29)
ביי מיר איז שטענדיג דא פערש. גענוצטע מעבעל
אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען. 1383

קאכאנובקע

ו-שטאכיג הויז מיט 8 וואוינונגען, צו פערקויפען.
צו ערפאהרען ביי **Wilhelm GOLZ** 885

LEKARZ-DENTYSTA–צאהן-ארצט
M. KARABANOW
וסכארניא 31 (אין הויף) טעלעפאן 59-09
היילט, פלאמבירט ציהט צייהן גאנץ אהן שמערצען,
קינסטליכע צייהן אהנע גומענס און רעפעראטורען
ווערען שנעל און ביליג אויסגעפערטיגט.
נעהמט אן פון 9 פריה ביז 8 אין אווענד. 1195
לעטשניצע פרייזען. בעראטונג אומזאנסט.

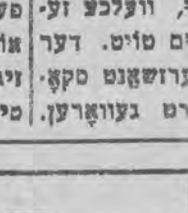

ביליג און גוט!

ספארט-וואגען	58.— זל
קינדער-בעט מיט ניקל און שאטע, מאטראץ	65.— „
פעלד-בעט מיט ווענטלעך ווייס אדער ברוין	15.— „

פאדערט איבעראל!
פון דער פירמע פעלד-בעטען פון דער פירמע
„PALMA-PATENT"
לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 85-31.
הורט. פאר רעעלקייט גאראנטירט. דעטייל.

מיט 25% ביליגער! 1793

קויפט מען נור ביי מיר אלער ארט סיסטעמען ערשקל. שרייב-און רעכען מאשינען, נייע ווי אויך געלעגענהייטליכע. ס'ווערען אויך געקויפט און אויסגעטוישט אלטע מאשינען, טאשמעס, קאלקע און אלע אנדערע מאשין צובאסען :- - -: ס'ווערט אויסגעלערנט מאשין שרייבען
רעפעראציע-ווערשטאט פאר אלע סיסטעמען
ADOLF GOLDBERG אנדרושעיא 1. שטאק
טעלעפאן 37-54.

לאדז. 2. מאי. 1927

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 2. מאי. 1927

אַ פאָלק
און אַ קאַסטע.

די באַלטישע באַראָנען, די אַזוי-גערופענע פאָן-באַראָנען זענען באַקאַנט פון די פאַר-מלחמה-צייטען מיט זייער אָפּגעשטאַנענקייט, רציחה, ווילדע נענג.

דער דאָזיגער טיפּ באַראָן האָט זיך קאָנסערווירט עד היום; קיין קויל און קיין נייער געדאַנק האָט איהם נישט גענומען; זיינע השגות זענען ביי איהם געבליבען איינגעזאַלצען און מאַרינירט, און ווי פריהער פערשפּרייט אַזאַ איינער דעם ריח פון טוכלע פיש...

אָט ווייסט, למשל, אַזאַ איינער צו דערצעהלען אַ קליינינקייט, אַז —

„די יודען זענען אַ טיפּיש-פּאַראַזיטען-פאָלק. ערגעץ נישט באַאַרבייטענדיג אַליין די ערד, נאָר האַנדלענדיג איבעראַל מיט פּראָדוקטען פון פרעמדער אַרבייט, העלפען זיי איבעראַל מיט דעם וואוקס פון יקרות. דעריבער האָט מען די יודען איבעראַל אינסטינקטיוו פיינט, אָבער נעגען אייגענעם ווילען דולדעט מען זיי, מחמת דער כח פון אינטערנאַציאָנאַלען יודישען קאַפּיטאַל צווינגט זיי צו דולדען. ווען דער כח פון אינטערנאַציאָנאַלען קאַפּיטאַל וועט אין איין שעהנעם טאָג צוקלאַפּט ווערען, וועלען די יודען אַלס אַ פאָלק פערשוואונדען ווערען פון דער אויבערפלעך".

אַזוי דערצעהלט בנעימות אַן אַנאָנימער רעדישער דעפּוטאַט אין לאַטווישען סיים, דער באַראָן סירקס, און ווי מיר, אַ שטייגער, וואַרטען — אויף אַ קליינינקייט, אַז משיח זאָל קומען, אַז די וועלט זאָל אויסגעלייזט ווערען פון אַלע פּלאָגען, און פון דער ערגסטער מכה שלא כתובה בתורה, פון טפשות — אַזוי פּונקט האָפט אשר און וואַרט דער באַלטישער באַראָן אויף דער לעזונג פון דער יקרות פראַגע, וואָס די יודען פערקאָמפּליצירען זי, און ער דער פאָן-באַראָן, אָדער דער פאָן-באַראָן טוישט זי אויס אויף קליין געלד פון אינטערנאַציאָנאַלען קאַפּיטאַל...

ער און זיינס-גלייכען מוז אונז דולדען — אַ ברירה האָט ער! — ווייל אַלע קאַפּיטאַלען קאָנצענטרירען זיך דאָך ביי אונז, (פאָרד, ראָקפעלער זענען מסתמא פערשטעלטע יודען, און דאָס מאַכען זיי זיך. ווען זיי וואָלטען קיין יודען נישט געווען, וואָלטען זיי דאָך געווען קבצנים ואביונים!) אַזאַ כח האָבען שוין די יודען: די באַראָנען אַקערען און זייהען בזעת אפּם, זיי שניידען די תבואות און דרעשען און מאָלען, און — דערנאָך קומט דאָס פּאַראַזיטען-פאָלק, נעהמט זיך צו דאָס סולת, און לאָזט פאַר דעם באַראָנענטום איבער דאָס פּסולת...

פּאַרפאָלען! דערווייל מוז מען עס דולדען.

יבוא יום — עס וועט אָבער קומען אַ טאָג „ווען דער כח פון אינטערנאַציאָנאַלען קאַפּיטאַל וועט צוקלאַפּט ווערען, וועלען די יודען אַלס אַ פאָלק פערשוואונדען ווערען פון דער אויבערפלאַך" מעגליך! מספּים נאָר מיט דער ערשטער מעגליכקייט, וואָס וועט דויערען לענגער, ווי אַ פּאָר חדשים, אָבער אַז דאָס יודישע פאָלק וועט איבערלעבען די באַראָנישע קאַסטע — דאָס איז טויזענד מאָל מעגליכער!

מן.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, באַשטראַלונגען מיט קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פונאָכמיטאָג.—5 ב 3

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-82.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער-שוואַכע קראַנקהייטען. 589
איז צוריקגעקעהרט.
היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט

די מורא'דיגע פערפלייצונג אין אמעריקא.
די קאַטאַסטראָפע אין מיסיסיפּי-אויסגוס, וואָס האָט נישט איהר גלייכען אין דער געשיכטע.

די אַמעריקאַנער, וועלכע ווילען מיט אַלץ זיין די ערשטע אין דער וועלט, געפינען אַפילו אין אַן אומגליק זייער שטאָלץ, אַפילו קאַטאַסטראָפעס זענען ביי זיי די גרעסטע אין דער וועלט.

די איצטיגע פערפלייצונג פון טייך מיסיסיפּי נעהמט טאַקע אָן פאָרמען פון אַן אונגעהויערער קאַטאַסטראָפע. ס'איז פאָראויסצוזעהען, אַז די פערפלייצונג זאָל אַרומנעהמען אַן ערך 40 מיליאָן אַקער-לאַנד. ביז איצט זענען געבליבען אָהן דאַך איבער'ן קאָפּ עטליכע הונדערט טויזענד מענשען און 100 זענען אומגעקומען. דער פערפלייצטער שטח באַשטעהט פון הויך ענטוויקעלטע לאַנדווירטשאַפטען, פּראַכטפולע בוים-וואָל-פּלאַנטאַציעס, גוט איינגעאָרדנעטע גרינצייג-גערטנער און סעדער. פאַכמענער באַרעכנען, אַז נאָר בוים-וואָל אין שטאַט מיסיסיפּי זענען פערניכטעט געוואָרען 320 טויזענד באַלען אין דער ווערט פון 60 מיליאָן דאָלאַר. דער אַלגעמיינער שאָדען ביז איצט באַטרעפט 500 מיליאָן דאָלאַר.

אין ווירטשאַפטליכען זין איז עס ווירקליך אַ ביישפּילאָזע קאַטאַסטראָפע, וואָס האָט געטראָפען די אַמעריקאַנער לאַנדווירטען. 90 פּראָצענט פון דער באַפעלקערונג, וועלכע האָט געליטען פון דער פערפלייצונג, זענען נעגער-פאַרמערס.

די קאַטאַסטראָפע האָט זיך אָנגעהויבען אין שטאַט איללינאָיס, וואו דער טייך אָקאַיאָ איז אַרויס פון די ברעגעס און אין שטאַט מיסיסיפּי, וואו ס'זענען אַרויס פון די ברעגעס די טייכען מיסיסיפּי און מיסורי. געליטען האָבען די שטאַטען מיסיסיפּי און אַרקענזאַס און איצט איז געקומען די רייהע אויף'ן שטאַט לואיזיאַנאַ. מ'דאַרף געדענקען, אַז אַ שטאַט אין אַמעריקא איז נישט אונזערס קיין פּראָווינץ אָדער גובערניע, נאָר כמעט זעלבסטשטענדיגע מלוכות, וועלכע שטייגט איבער אין גרויס נישט איינע פון די אייראָפּעאישע מלוכות.

אין די פערגאַנגענע טעג האָט דערגרייכט דאָס וואַסער 6 פוס הויך, דאָס הייסט העכער פון דער גרויס פון אַ מענש.

די באַפעלקערונג, וועלכע איז געטראָפען געוואָרען פון דער פערפלייצונג האָט פערלוירען בוכשטעבליך אַלץ, ווען אַפילו דאָס וואַסער זאָל אין עטליכע וואָכען אַרום פאַלען, וועט נישט זיין נישט קיין לעבעדיגער און נישט קיין טויטער אינווענטאַר מיט וועלכען מ'זאָל קענען עפּיס אויפטון.

פיל מענשען האַלטען זיך פעסט אָן זייער בעזיץ און ווילען נישט פערלאָזען די הויכע שטאָקען, אָדער געפינען זיך אויף די דעכער. די ענטלאָפענע האָבען דערווייל געפונען זייער היים אין סוויענדער באַראַקען און אין משאות-וואַגאָנעס, אָבער נישט קוקענדיג אויף דעם, האָבען נאָך נישט אַלע קיין דאַך איבער'ן קאָפּ.

צווישען דעם נאַקעטען און הונגעריגען המון האָט אויסגעבראָכען די פּאָקען-עפּידעמיע און ס'איז פאַרהאַן אַ מורא, אַז ס'זאָל נישט אויסברעכען טיפוס און שקאַרלאַטין, צוליב דעם, וואָס די באַפעלקערונג טרינקט דאָס מוטנע טייך-וואַסער, אין וועלכען ס'וואַלגערן זיך מאַסען געפּגר'טע בהמות און חיות. עס ווערען דעריבער טאָג און נאַכט געמאַכט מאַסען-אימפּונגען געגען די דערמאָהנטע קראַנקהייטען און בכלל די גאַנצע אַקציע איז אַ ווירקליכע דענקמאָל פון אַמעריקאַנישער ענערגיע און אָפּפערווילינקייט.

וועגען פערנעהם פון די מורא'דיגע מאַסען פון וואַסער, וועלכע האָבען געבראַכט צו דער פערפלייצונג, קען דינען דער פאַקט, וואָס ווי פאַכמענער באַרעכנען, נעבען דער שטאָט מעמפיס פליסט אַ דורך 2 מיליאָן קוביק-פוס אויף אַ סעקונדע.

וואָס זענען די סבות פון דער גראַנדיעזער קאַטאַסטראָפע? קודם כל די גרויס פון טייך מיסיסיפּי, וועלכער איז צוזאַמען מיט מיסורי דער גרעסטער אין דער וועלט, צוליב דער דאָזיגער לענג קומט פריהלינגס-צייט צו אַ גרויסע צאָהל וואַסער, וואָס ווערט געפעהרליך פאַר די נידריגע טיילען פון טייך. די לעצטע צייטען ווערען שוין געמאַכט אָנשטרענגונגען, כדי צו רעגולירען די טייכען מיסיסיפּי און מיסורי. די איצטיגע מורא'דיגע קאַטאַסטראָפע וועט נאָך מעהר צווינגען די אַמעריקאַנער וויסענשאַפטליכע וועלט זיך פערטראַכטען דערויף, ווי אַזוי צו פערהיטען פאַר ווייטערדיגע אַזעלכע נאַטור-אומגליקען.

יודישע נייעס.

אַ יודישע כתובה ווערט נישט אַנערקענט אַלס געזעצליכער דאָקומענט אין קוועבעק.

מאָנטרעאַל, (י.ט.א.) נאָכדעם ווי אַ ריכטער פון קוועבעקער פּראָווינץ האָט די לעצטע וואָך גע'פּסק'ענט, אַז אַ גט ביי אַ יודישען רב איז נישט גילטיג פאַר'ן געזעץ האָט אַ ריכטער פון מאָנטרעאַל אַרויסגעטראָגען אַן ענליכען אורטייל וועגען די יודישע כתובות.

דער ריכטער האָט ערקלערט, אַז אַ כתובה געשריבען אין העברעאיש קען נישט אַנערקענט ווערען אַלס געזעצליכער דאָקומענט לויט וועלכען מען זאָל קענען אַנערקענען אַ חתונה — פאַר געזעצליך.

„יודישער אַרבייטער-אַלמאַנאַך" אַרויס פון דרוק.

נ י ו - י אָ ר ק, (י.ט.א.) עס איז אַרויס פון דרוק „דער יודישער אַרבייטער אַלמאַנאַך" אַרויסגעגעבען דורכ'ן צענטראַל-קאָמיטעט פון די „פּועלי-ציון" אין אַמעריקא. דער אַלמאַנאַך ענטהאַלט קרוב 400 זייטען מיט רייכע און פערשידענאַרטיגע אינפאָרמאַציעס וועגען אַלע געביטען פון יודישען אַרבייטער-לעבען. אַן אָנגעזעהענעם אָרט פערנעמט אין אַלמאַנאַך די אָפּטיילונג „ארץ ישראל", מיט סטאַטיסטיק און אַלזייטיגע אינפאָרמאַציעס.

רעכט, אדער גערעכטיגקייט?
(וועגען דער סאַקאָ-וואַנזעטי-פּראָצעס)

פון ד"ר א. קאַראַלניק.

מיט קנאַפּע זעקס יאָהר צוריק, דעם פערצעהנטען יולי, 1921, זענען אין בעדהאַם, מאַסאַטשוזעטס, פער'משפּט געוואָרען צום טויט צוויי איטאַליענער, סאַקאָ און וואַנזעטי. ביידע „פרעמדע", ד. ה. נישט קיין נאַטוראַליזירטע אַמעריקאַנער. ביידע פון דעם אָרימען קלאַס. סאַקאָ — אַן אַרבייטער, וואַנזעטי — אַ פיש-פּעדלער. ביידע ראַדיקאַלע, „רויטע". די פאַקטען זענען באַקאַנט: דעם 15-טען אַפּריל, 1920, האָט מען אין דעם שטעדטעל סאַוט-בריינטרי, מאַסאַטשוזעטס, דערשאָסען אין מיטען העלען טאָג צוויי אָנגעשטעלטע פון אַ שוך-פאַבריק, פּאַרמאַנטיע און בעראַרדעלי, און צוגענומען ביי זיי די סומע פון אַרום פופצעהן טויזענד דאָלאַר. דורך אַ מערקווירדיגען צופאַל איז דער חשד געפאַלען אויף די צוויי איטאַליענער, סאַקאָ און וואַנזעטי. מען האָט אָנגעקלאָגט זיי נישט געהאַט קיין שום דירעקטע בעווייזען, אויסער דעם, וואָס איינער פון זיי האָט געהאַט אַן אויטאָמאָביל, ענליך צו דעם, וואו עס זענען געזעסען די מערדער פון די אָנגעשטעלטע, און אויסער דעם, — וואָס די אָנגעקלאָגטע האָבען זיך „דערשראָקען" ביי דעם אַרעסט און זיך געזוכט אַרויסצודרעהען.

עס איז קיין ספק נישט, אַז אין אַ נאָרמאַלער צייט, אין אַ געוועהנליכען געריכט, וואָלט מען די צוויי אָנגעקלאָגטע באַפרייט. עס וואָלט גאָרנישט געקומען צו אַ פּראָצעס, אָבער דאָס איז געווען אין די יאָהרען פון דער פּאַטריאָטישער היסטעריע, אין דער צייט, ווען מיטשעל פּאַמער האָט אָנגעהויבען זיין בעריהמטען קאַמף אַנטקעגען די „רויטע". אַמעריקאַ איז דאָך אַ לאַנד פון היסטערישע אָנפאַלען, עס איז דאָ אַזוי גרינג אויפצוהעצען די מאַסען, אַריינטרייבען זיי אין אַ צושטאַנד פון „לינטש-שטימונג". עס איז אויסגעפלאַצט געוואָרען אַ לאָזונג: „רייניגט דאָס לאַנד פון די רויטע!" — און מען האָט גערייניגט. מען האָט נישט געקוקט אויף רעכט און פאָרם. דער דעפּאַרטאַמענט אָוו דזשאַסטיס האָט געאַרבייט אויף אַלע פּלים, מען האָט דעפּאָרטירט אָפט אומלעגאַל אַלע „פערדעכטיגע" — עס איז געוואָרען כמעט אַ טעראָר פון אָרדנונג. און אין אַזאַ צייט, אין אַזאַ שטימונג זענען אַריינגעפאַלען די צוויי איטאַליענישע ראַדיקאַלען, סאַקאָ און וואַנזעטי.

דער פּראָצעס האָט תיכף אָנגענומען אַ פּאָליטישען, אַ היזע-פּאַטריאָטישען כאַראַקטער. דער פּראָקוראָר און דער ריכטער — ביידע האָבען זיי געזוכט צו שאַפען אַן אַטמאָספערע אין דער עפענטליכקייט און ביי דער דזשורי — און אַ קליינשטעדטעל'דיגע, ניו-ענגלאַנד דזשורי דאַרף מען נישט לאַנג באַאַרבייטען, כדי זי זאָל ווערען פיינדליך צו די „פרעמדע" און צו די „רויטע". מען האָט אויפגעהויבען די פראַגע פון מיליטער-דינסט, פון פּאַטריאָטיזם, פון רעגירונגס פאָרמען, פון סאָציאַלע אַנשויאונגען — און די צוויי אָרימע איטאַליענער, וואָס האָבען אַפילו זיך נישט געקאָנט גוט אויסדריקען אויף ענגליש, האָבען געמוזט אַריינלאָזען זיך אין ויכוחים מיט אַמעריקאַנער יוריסטען איבער פראַגען פון פּאָליטיק און געזעלשאַפטליכער אָרדנונג.

דער רעזולטאַט איז געווען כמעט ווי פאָראויס באַשטימט: די אָנגעקלאָגטע זענען פער'משפּט געוואָרען צום טויט.

אָבער עס איז געווען אַ ביסעל צו פיל, צו שטאַרק אַפילו פאַר דער קאָנסערוואַטיווער „קאַמאָנוועלט" פון מאַסאַטשוזעטס, און עס האָט זיך געגרינדעט אַ קאָמיטעט פון בירגער, וואָס האָט איבערגענומען די פערטיידיגונג פון די פער'משפּט'ע. אַן אַדוואָקאַט, וויליאַם טאָמפּסאָן, האָט זיך אַריינגעוואָרפען אין דעם קאַמף — און ביז לעכוויי איז דער פּראָצעס אויסגעוואַקסען אין אַ וועלט-סענסאַציע.

זעקס יאָהר ציהט זיך שוין דער פּראָצעס. און זעקס יאָהר נאָכאַנאַנד וואַרטען די צוויי איטאַליענער אויף זייער לעצטער שעה. נייע פאַקטען זענען אויפגעדעקט געוואָרען. איינער אַ פּאָרטוגעזישער יונגערמאַן, סעלעסטינאָ מאַדעיראָס, וואָס איז פערורטיילט געוואָרען צום טויט פאַר אַן אַנדער פערברעכען, האָט זיך מודה געווען, אַז ער איז געווען איינער פון אַ באַנדע, וואָס האָט דער'הרג'עט פּאַרמאַנטיע און בעראַרדעלי.

מען האָט ווייטער אויסגעפונען, אַז דער דעפּאַרטאַמענט אָוו דזשאַסטיס האָט אָנגעווענדעט אַלע מיטלען, כדי צו ווירקען אויף דעם פּראָקוראָר פון מאַסאַטשוזעטס; אַז מען האָט אַריינגעזעצט אַ שפּיאָן אין אַ קאַמער לעבען סאַקאָ'ן, כדי אויסצוהאָרכען איהם: אַז מען האָט זיך באַנוצט מיט מיטלען, וואָס פּאַסען נישט פאַר היטער פון דעם געזעץ — דאָס אַלץ האָט מען אויסגעפונען. דער פּראָצעס איז אַפּעלירט געוואָרען. אָבער פאַר וועמען? טאַקע פאַר דעם אייגענעם דזשאָרדזש טייער, וואָס האָט געפיהרט לכתחילה דעם פּראָצעס, ד. ה. דער ריכטער האָט באַדאַרפט משפּט'ען איבער זיין אייגענעם אורטייל, איבער די מעטאָדען, וואָס ער האָט אַליין אויסגענוצט. עס פערשטעהט זיך, דער ריכטער האָט דעם אורטייל באַשטעטיגט. מען איז געגאַנגען צו אַ העכערער אינסטאַנץ, צו דעם אויבערשטען געריכט פון מאַסאַטשוזעטס. אָבער דאָרט רעווידירט מען נישט קיין פּראָצעס נאָר דעם תוך; דאָרט איז די פאָרם דער עיקר. די פראַגע איז דאָרט געווען: נישט צי זענען סאַקאָ און וואַנזעטי שולדיג, נאָר צי האָט ריכטער טייער געפיהרט דעם פּראָצעס לויט דער פאָרם פון געזעץ. דער אויבערשטער געריכט האָט גע'פסק'ענט פאַר דעם ריכטער. און דער וועג פון דער קאַמער צו דעם „עלעקטריק טשער", פון לעבען צום טויט, איז געוואָרען קלענער. נאָך זעקס יאָהר וואַרטען און האָפען שטעהען די צוויי פערורטיילטע נאָך אַלץ אויף דער שוועל פון טויט.

נאָך אַמאָל, אין לעצטען מאָמענט, האָט זיך דערהויבען אַ שטימע פון פּראָטעסט. דאָס מאָל איז דאָס פּראָפעסאָר פעליקס פראַנקפורטער פון האַרוואַרד. ער האָט אין זיין ביכעל „דהי קייז סאַקאָ-וואַנזעטי" — אַ בוך „פאַר אַדוואָקאַטען און גלאַט מענשען" — אַנאַליזירט מיט דער שאַרפסטער יורידישער לאָגיק נישט בלויז די טעכניק, די פאָרם פון דעם בעריהמטען פּראָצעס. נאָר אויך דעם עצם; נישט בלויז די געזעצליכע זייט, נאָר אויך דאָס וויכטיגסטע; די גערעכטיגקייט.

מערקווירדיג, מיט וואָס פאַר אַרגומענטען ער מוז אַרגומענטירען! ער מוז ציטירען אַן ענטשיידונג פון דעם אויבערשטען ריכטער פון מאַסאַטשוזעטס, כדי צו באַווייזען, „אַז די געריכטען טאָרען נישט צומאַכען אַן אויג אויף אומגערעכטיגקייט אויס מורא פאַר מיסברויך". ער דאַרף זיך באַמיהען צו באַווייזען, אַז דאָס געזעץ איז נישט פאָלקאָמען, אַז ריכטער זענען אויך בלויז מענשען און קענען האָבען מענשליכע שוואַכקייטען, אַז אַפילו די בעסטע פאָרמען פון געזעץ קאָנען נישט פערהיטען קיין אומגערעכטיגקייטען. א.אַז.וו.

איז דאָס מעגליך, אַז מען זאָל מוזען רעדען אַזוי אַדוואָקאַטיש באַנאַל, אַזוי פּרימיטיוו, כדי צו באַווייזען דעם פשוט'ען אמת, אַז גערעכטיגקייט איז העכער פון רעכט? איז דאָס נויטיג, נאָך די גרויסע רעפאָרמען אויף דעם געביט פון רעכט? נאָך די טיפע אונטערזוכונגען פון יוריסטען, ווי הערינג אין דייטשלאַנד, פון דוגאַ אין פראַנקרייך, פון דער גאַנצער נייער יוריסטישער שולע אין דער גאַנצער וועלט?

איך ווייס, פעליקס פראַנקפורטער זאָגט ווייניגער ווי ער וויל, מילדער און שמילער, ווי ער דענקט. ער ווייסט, אַז אין אַמעריקע איז די פאָרם שטאַרקער פון דעם אינהאַלט און אַז דער ריכטער האָט אין זיינע הענד אַ געוואַלטיגע מאַכט; ער ווייסט אויך, ווי קאָנסערוואַטיוו די עפענטליכע מיינונג איז געוואָרען און ווי שרעקעדיג און ער איז נישט קיין וואָלטער און נישט קיין זאָלאַ, וואָס זאָל זיך דערוועגען.

און נאָך אַמאָל שטעהט דער פּראָצעס דאָרט, וואו ער איז געווען מיט זעקס יאָהר צוריק. נאָך אַמאָל הענגט אויף דעם טויער פון דער גערעכטיגקייט דער זיגעל פון געזעץ און פון פאָרם. דער קאָמיטעט פאַר סאַקאָ-וואַנזעטי פּרוּווט זיך נאָך אַלץ דורכברעכען דעם טויער. ער וויל נישט מעהר, ווי נאָך אַמאָל אויפהויבען דעם פּראָצעס, נישט מעהר. וועט עס איהם געראָטען? דאָס געשריבענע געזעץ אַנטקעגען דער אומגעשריבענער גערעכטיגקייט ווער וועט זיגען?

ניער פאלקסבלאט
2. מאי 1927.

דאס לאדזשער לעבען

ניער פאלקסבלאט
2. מאי 1927.

נעכטיגע 1. מאי-פייערונג אין לאדז.

פעראייניגטע אקציע פון יודישע, פוילישע און דייטשע ארבייטער. — מוסטערהאפטע ארדנונג. — רעגען גיסט אהן אויפהער. — אנ'ערך 10,000 דעמאנסטראנטען. — דער רעגען האט געשטערט דעם מיטינג אויף שייבלערס מארק. — מיטינגען אונטער'ן פרייען הימעל און אונטער'ן גאס-רעגען אויפ'ן גרינעם מארק.

די נעכטיגע מאי-פייערונג איז פאר-געקומען אונטער'ן צייכען פון

פעראייניגטן ארבייטער-פראנט

אנהויבענדיג פון פ. פ. ס. איבער די דייטשע ארבייטס-פארטיי, „בונד", „פועלי ציון" ביז די אונאפהענגיגע סא-ציאליסטען, נאר די קאמוניסטען האבען אין דער אלגעמיינער דעמאנסטראציע נישט גענומען קיין אנטייל, די לעצטע האבען נישט איינגעארדענט קיין בע-זונדערע דעמאנסטראציע, נאר זייערע מיטגלידער האבען דעמאנסטרירט, זעהט אויס אונטער די פעהנער פון פראפעס-יאנעלע פעראיינען.

די ארדנונג

איז היי יאהר געווען, דורך די אנטייל-נעהמער אין דער דעמאנסטראציע, זעהר גוט ארגאניזירט, די מיליץ, וואס איז געווען צוזאמענגעשטעלט דורך די מיטגלידער פון אלע סאציאליסטישע פארטייען, מיט רויטע בענדער אויף די ארעמס האט אפגעהיטען, אז צו דעם צוג זאלען נישט האבען קיין צו-טריט קיין אונגעוואונשענע עלעמענ-טען, וועלכע וואלטען געקענט ארויס-רופען א טומעל און אונארדנונג, איז טאקי די נעכטיגע דעמאנסטראציע אריבער רוהיג און ס'איז כמעט צו קיין שום אינצידענטען נישט געקומען.

די פאליציי,

וועלכע איז געווען נעכטען א גאנצען טאג אין פולער גרייטקייט, האט פון דערפריה אן פערנומען די פאסטענס אויף די עקען פון גאס, בעת אבער דער אנהויב פון צוג איז אנגעקומען, האבען די פאליציי-פאסטענס זיך צו-ריקגעצויגען און דער צוג איז דורכ-געגאנגען אהן דער אסיסטענץ פון דער פאליציי.

ס'האבען אבער אויך נישט געפעהלט אזעלכע, וואס האבען געוואלט כאפען פיש אין מוטנע וואסער. אזוי האבען עטליכע פערזאן פון ערשטען שטאק פון פיעטרקאווער 92 אראפגעווארפען פראקלאמאציעס אונטערגעשריבען דורך דער פוילישער מאנארכיסטישער פארטיי, אויף אנ'אנדער ארט ווידער האבען עטליכע פערזאן זיך געפרובט אריינ-רייסען אין עולם, אבער דאס איז זיי נישט געלונגען.

ווען דער צוג איז געווען אויף

עק נאווראט און פיעטרקאווער

האט די פאליציי אפגעשניטען די לעצ-טע רייהען פון דעם צוג, ארייגעפיהרט אנ'ערך 100 פערזאן אין די הייזער און זיי לעגיטימירט, די, וואס האבען נישט קיין פערזענליכע דאקומענטען זענען פערהאלטען געווארען און א פאר געשיקט געווארען אין דער אויספאר-שונגס פאליציי.

די געזעלשאפט פון געוועזענע פאלי-טישע ארעסטירטע און די ארבייטער-קולטור-געזעלשאפטען האבען אדורכגע-פיהרט גאסען-זאמלונגען אויף קולטור-לע צוועקען.

אלץ וואלט געווען גוט, פיין און אים פאזאנט ווען נישט די זון, וואס האט איינגאנצען פערגעסען, אז ס'איז שוין נאך פסח און דער קאלענדאר ווייזט שוין דעם הערליכען חודש מאי. די גאנצע פערגאנגענע נאכט האט געגאסען ווי מיט עמערס און ס'איז אויך געווען נישט-קשה'דיג קאלט, אויך נעכטען אין דער פריה האט נישט אויפגעהערט צו רעגענען, נישט קוקענדיג דעראויף הא-בען זיך שוין 9 א זייגער אין דערפריה אנגעהויבען פערזאמלען טויזענדער אר-בייטער

אויף שייבלערס מארק

וואו ס'איז געווען דער זאמעל-פונקט פון די דעמאנסטראנטען, ס'זענען געקו-מען איינצעלנע מענשען און אויך אר-גאניזירטע גרופען מיט זייערע פעהנער און ארקעסטערס. צווישען 10 און 11 א זייגער אין דערפריה האט שוין דער עולם אויפ'ן מארק דערגרייכט ביז

10 טויזענד מאן

אים מיט קפה אין רויטע פעהנער, אר-קעסטערס שפילען, דער רעגען גיסט און דער עולם שטעהט רוהיג און ווארט אויפ'ן אנהויב פון צוג.

פונקט 11 א זייגער גיט דער הויפט-קאמענדאנט פורטאל א צייכען און

דער צוג

ריהרט פון ארט.

צוערשט געהט די רעפרעזענטאנץ פון אלע פארטייען, וואס נעהמען א נ טייל אין דער דעמאנסטראציע. דער-נאך געהט די גרויסע פאהן פון דעם קרייז-קאמיטעט פון

פ.פ.ס.

און עטליכע פ.פ.ס.'ישע „דזשעלניצעס",

דייטשע ארבייטער-פארטיי

דאן קומט די גרויסע מאסע פון

„בונד"

מיט א וואונדערשעהנעם נייעם רויטען פאהן און פיל אנדערע קלענערע פעה-נער פון די פראפ. פעראיינען און טראנספאראנטע, די פרויען-געזעלשאפט „יאף" מיט א פאהן, דאן קומט די בונדישע יוגענד „צוקונפט" מיט זייער איי-גענעם פאהן.

ווייטער דער גרויסער צוג פון די

לינקע „פועלי ציון"

מיט דער פארטיי-פאהן און פראפעס-יאנעלע פעראיינען. בעזונדערס שעהן איז אין פועלי-ציוניסטישען צוג אויס-געפאלען די גרופע פון די פליישער ארבייטער מיט זייער פאהן און די ספארט-גרופע „שטערן" מיט זייערע ספארט-קאסטיומען, דאן די פועלי-ציו-ניסטישע יוגענד „יוגענט", דאן זענען ווידער געגאנגען עטליכע פ.פ.ס.'ישע „דזשעלניצעס", דאן די

רעכטע „פועלי-ציון",

יוגענד-גרופע „פרייהייט",

אונאפהענגיגע סאציאליסטען

און עטליכע פראפעסיאנעלע פעראיינען און צום סוף ווידער עטליכע פ.פ.ס.'ישע גרופען.

אין דעם צוג האט זיך געפונען א קינדער-דעלעגאציע מיט א רויט פעהנ-דעל פון דער דזשעלניצא „לעווא" פון פ.פ.ס., צווישען צוג זענען אדורכגע-וואקסען געווארען עטליכע ארקעסטערס, וועלכע האבען געשפילט ארבייטער-לידער.

דער רעגען האט אויך נישט גע-שטערט דעם עולם צו זינגען פערשידע-נע לידער און מאכען אויסרופען.

דער צוג איז אין פולער ארדנונג געגאנגען דורך גלובנא, פעטריקאווער, זאוואדזקא, ושעראמסקי, ביז אויפ'ן גרינעם מארק.

ווען דער צוג איז אנגעקומען אויף פעטריקאווער 55, וואו ס'געפינט זיך דער פעראיין פון די שמאטישע אנגע-שטעלטע, האט מען פון באלקאן פון לאקאל ארויסגעהאנגען 2 רויטע פעה-נער מיט א ליכט אויפשריפט „זאל לע-בען דער 1-טער מאי". די דעמאנסטראנ-טען האבען בעגריסט די פעהנער מיט פריינדליכע אויסרופען, אין דער גאנ-צער צייט האט דער רעגען נישט אויפ-געהערט צו גיסען.

אויפ'ן גרינעם מארק

האבען זיך די גרופען אויסגעשטעלט אויף די ערטער, וואס זענען פאראויס געווען פאר זיי צוגעגרייט.

דא זענען אימפראוויזירט געווארען עטליכע טריבונעס פון פ.פ.ס., דייטשע סאציאליסטען, „בונד" און „פועלי-ציון".

ביי די פ.פ.ס. האבען גערעדט: ד"ר וויסבערג, דעפוטאט ושעמיענצקי און אנדערע; ביי די דייטשע סאציאליסטען — דעפ. צערבע; ביים „בונד" — ראטמ. מילמאן, זעלמאנאוויטש, גאלדע יאקי-באוויטש (פון „יאף") און רובינעק („צו-קונפט"); ביי די „פועלי-ציון"—בראנד, פעדער, ציטרינאוויסקי און שאפירא.

ביי די גרופען, וואו ס'האבען זיך פערזאמעלט די „אונאפהענגיגע" און לינקע פ.פ.ס. האט אויך גערעדט דער קאמוניסטישער דעפוטאט סאכאצקי.

די רעדנער האבען אנגעוויזען אויף דער בעדייטונג פון א פעראייניגטען ארבייטער-פראנט און פון 1 טען מאי און גערופען דעם עולם זיך רוהיג פו-נאנדערצוגעהען.

ווען דער עולם האט זיך שוין אנ-געהויבען פונאנדערצוגעהן, זענען אויפן מארק נאך געבליבען די אונאפהענגיגע סאציאליסטען, לינקע פ.פ.ס. און די קא-מוניסטען, וועלכע האבען געפרובט איינ-צוארדנען א מיטינג.

ס'איז אנגעקומען א גרויסע אפטיי-לונג פאליציי, וועלכע האט די פערזא-מעלטע פונאנדערגעטריבען און עטליכע צעהנדליג פערזאן ארעסטירט.

אקאדעמיעס.

4 נאכמ. איז אין פילהארמאניע-זאל פארגעקומען א קאנצערט-אקאדעמיע, איינגעארדענט דורכ'ן פעראייניגטען מאי-קאמיטעט. דער זאל איז געווען איבערפולט. איבער די גאלעריעס הא-בען געפלאטערט רויטע פעהנער פון אלע פארטייען.

מיט רעדעס זענען ארויסגעטראטען: דעפ. זשמיענצקי, פורטאל (פון פ.פ.ס.) דעפ. צערבע (דייטשע סאצ ארבייטער-פארטיי) און זעלמאנאוויטש („בונד"). צום סוף איז פארגעקומען א קאנצערט-טייל.

אין לאקאל פון דער געז. אווענד-קורסען (פיראמאוויטש גאס 14) איז פאר-געקומען אנ'אקאדעמיע. ס'האבען גע-רעדט: עדעלמאן- בראנד, ציטרינאוויסקי שאפירא.

צום 3 מאי.

א פייערליכע תפלה אין אלט-שטאטישער שוהל.

מארגען אין 3. מאי ארדענט איין די יודישע קהלה אין דער אלט-שטעטישער שוהל א פייערליכען גאטעס-דינסט. מצד דעם ראבינאט וועט זיך בעטייליגען דער מורה הוראה ר' יוסעלע פיינער. די פייערליכקייט וועט זיך אנהויבען פאר די יודישע זעלנער 7 א זייגער פריה און פאר דער אלגעמיינער בע-פעלקערונג האלב 11.

עלעקטראווניע.

ס'קומט א דעלעגאט פון האנדעלס-מיניסטעריום און מען קען זיך פאר איהם בעקלאגען.

(—) דעם 10. מאי קומט קיין לאדז דער דעלעגאט פון האנדעלס-מיניסטע-ריום אינזש. ע. זשעלינסקי, כדי אדורכ-צופיהרען אנ'אינספעקציע פון דער עלעקטראווניע, צוליב דער נייער קאנ-צעסיע.

אונאפהענגיג דערפון, וועט דער דע-לעגאט פון מיניסטעריום אננעהמען אנ-קלאגען פון אבאנענטען געגען דער עלעקטראווניע אין בנין פון רעגירונגס-קאמיסאריאט.

קהלה.

רעגיסטראציע פון יודישע אינזשיניערען.

די יודישע קהלה-פערוואלטונג האט בעקומען א ווענדונג פון יודישען אינזש.-פערבאנד, אז די קהלה זאל פערעגיסטרירען אלע י"ד. אינזשיניערען, וואס וואוינען אין לאדז. דער פערבאנד האט נויטיג די דאזיגע אינפארמאציעס, כדי צו ארגאניזירען אנ'אקציע וועגען שאפען בעשעפטיגונג פאר די יודישע אינזשיניערען. אלע יודישע אינזש. ווע-רען דעריבער געבעטען זיך צו ווענ-דען אין דער גמינע צום גמינע-סע-קרעטאר ה' גאדעל.

פון קולטור-אמט.

דער לאדזער יודישער קולטור-אמט מעלדעט, אז אלע יודישע ארבייטער, וועלכע האבען זיך פערשריבען צו די עפענטליכע ארבייטען, זאלען זיך ווענ-דען היינט, מאנטאג פון 10 ביז 12 פארמ אין קולטור-אמט (וושכאדניע 70).

„דאלארובקע"

היינט ציהונג.

היינט קומט פאר די ציהונג פון דער „דאלארובקע". דער גרעסטער געווינס איז 8 000 דאלאר.

א לופט-אויספלוג.

(—) די געזעלשאפט „ליגא מארסקא און זשעטשנא" לאדזער אפטיילונג, אר-דענט איין אנ'אויספלוג קיין פויזען, גניעזנא, אינאווראצלאוו, קרושוויץ, גא-פלא, טארן א. א. וו. די אויספלוגער וועלען ארויספאהרען פרייטאג דעם 6. מאי אויפדערנאכט פון דער סטאציע לאדז-קאלישסקא און וועלען צוריקקו-מען דעם 10 מאי אינדערפריה. די קאסטען פון דעם אויספלוג ארום און ארום בעטרעפען 75 זלאטעס, פאר מיטגלידער פון דער ליגע — 70 זלא-טעס.

איינשרייבונגען אויפ'ן אויספלוג ווע-רען נאך אנגענומען ביז'ן 4 מאי אין סעקרעטאריאט פון דער ליגע מאניוש-קע 11 פון 5—7 אויפדערנאכט. איינ-שרייב-געלד 10 זלאטעס פון א פער-זאן האנדגעלד.

מאי זון-אויפגאנג 4.10 זון-אונטערגאנג 6,58 לענג פון טאג 13, 12	2 מאנטאג ל ניסן תרפ"ז

נייע שטאט-ראט - וואהלען און וואהלען פון א נייעם פרעזידענט.

וואס עס זאגט וועגען דעם דער פרעזעס פון שטאט-ראט ד"ר פיכנא

(—) אין צוזאמענהאנג מיט די פער-שידענע ידיעות וועגען די וואהלען פון א נייעם שטאט-פרעזידענט, האט דער פרעזעס פון שטאט-ראט ד"ר פיכנא גע-געבען פאלגענדע ערקלערונגען:

„די פראגע פון א נייעם פרעזידענט איז דערווייל, בכלל, נישט אקטועל. ביז איצט האט נאך קיין איין פראקציע נישט געמאלדען אפיציעל קיין קאנדי-דאט און אלע ידיעות וועגען דעם זע-נען נישט ריכטיג.

לויט מיין מיינונג, זאגט פרעזעס פיכ-נא, איז דאס וועהלען פון א נייעם פרעזידענט אפהענגיג פון צוויי פאקטא-רען: פון דער שטעלונג פון די פראק-ציעס און פון דער פראגע פון עווענ-טועלען פונאנדערלאזען דעם שטאט-ראט און וועהלען א נייעם.

וואס שייך די ערשטע פראגע איז עס אנבעלאנג פון דער פערשטענדיגונג, וואס וואלט געזיכערט א מעהרהייט דעם נייעם קאנדידאט. דערווייל איז נאך אזא פערשטענדיגונג נישט פערהאן.

דער צווייטער וויכטיגער פאקטאר איז דאס עווענטועלע פונאנדערלאזען דעם שטאט-ראט.

אויב דער שטאט-ראט זאל פונאנדער-געלאזען ווערען פאר די זומער-פעריען, וואלט מען אויף אזא קורצער צייט בכלל נישט געדארפט וועהלען קיין פרע-זידענט. דעריבער איז די פראגע פון וועהלען א פרעזידענט איינגאנצען אפ-הענגיג פונ'ם טערמין פון פונאנדער-לאזען דעם שטאט ראט.

וואס שייך דעם פונאנדערלאזען דעם שטאט-ראט האלט איך, אז דאס אינערן-מיניסטעריום וואלט פריהער געדארפט אננעהמען א בעשלוס וועגען זעהר א וויכטיגע פראגע, למשל: דאס אפיציע-לע פעראייניגען באלוט, ראקישע און דאמבראווא צו לאדז.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(§) היינט מאנטאג, דיזשורירען די פאלגענדע אפטייקען: ג. אנטאנאוויטש (פאביאניצקא 50); ק. כאנדזשינסקי (פיעטריקאווער 164); וו. סאקאלאוויטש (זשעיאזד 19); ר. רעמבעלינסקי (אנ-דזשעיא 26); י. זונדעלעוויטש (פיעטרי-קאווער 25); מ. קאספעראוויטש (זגער-זשער 54); ס. חראוקאווסקא (בושע-שינער 56).

די מאסקווער ארטיסטען פון „הבימה"

האבען אויך אנערקענט, אז די שענסטע פאטאגראפיעס. פאר-טרעטען ווערען קינסטלעריש אויסגעפערטיגט נור אין דעם

— ערשטקלאסיגען פאטאגראפישען אטעליער —

„PARISIENNE"

69 ברזשעזשינער 69

צופאהר מיט'ן טראמוואי נומער 1.

פאר'ן פראצעס פון פרעזידענט ציִנארסקי'ס מערדער

איבערגעגעבען די ערעסטירטע דעם בעשולדיגונגס-אקט.- וואלאשעק שמייכעלט.- רידזעווסקי טענה'ט, אז ער איז אומשולדיג.

(-) פרייטאג 3 א זייגער בייטאג איז דער וויצע-פרעזעס פון קרייז-געריכט וויטקאווסקי געקומען אין טורמע-קאנצעלאריע אויף קאפערניק-גאס און אין אנוועזענהייט פון טורמע-נאטשאלניק, האט ער איבערגעגעבען די מערדער פון פרעזידענט ציִנארסקי וואלאשעק'ן רידזעווסקי'ן - די בעשולדיגונגס אקטע.

וואלאשעק האט אנגענומען דעם בעשולדיגונגס אקט מיט א שמייכעל. רידזעווסקי האט זיך געהייסען דעם אקט דורכלייענען און דערנאך ערקלערט, אז ער נעהמט איהם נישט אן, ווייל ער איז אומשולדיג און אלס עדות פון זיין אומשולד שטעלט ער צו 5 פערזאן.

רידזעווסקי'ס עדות וועלען ערשט קענען אויסגעהערט ווערען אויפ'ן פראצעס.

(§) שבת נאכמיטאג האבען די אדוו. מ. מענאסע און שווייצער, וועלכע זיינען בעשטימט געווארען אלס פערטיידיגער פונם פרעזידענט'ס מערדער בעזוכט די מערדער אין טורמע אויף מילשא.

וואלאשעק געדענקט נישט וואס ער האט געטאן, פיל איינצעלהייטען געדענקט ער נישט. ער רעדט פיל וועגען זיין פרוי און קינדער, ער גיט אויך איבער, אז ער האט זיך עטליכע מאל געוואלט נעהמען דאס לעבען. ער איז זעהר נערוועז און איז קראנק אויפ'ן מאגען, ווערט אפט אויפגערעגט.

דאגעגען רידזעווסקי רעדט זעהר נישט גערן, איז גאנץ רוהיג און בעהויפטעט, אז ער האט נישט גענומען קיין אנטייל אינם מארד. מיט וואלאשאק' האט ער אמאל געארבייט צוזאמען, אבער לעצטענס זיך וועניג צוזאמענגעטראפען. איום קריטישען טאג האט ער געארבייט אין קאנסטאנטינער וואלד און קען דערויף צושטעלען 5 עדות.

רייך מוז זיין.

שטרענגע סאניטארע רעוויזיעס - שטרענגע שטראפען - הויז-בעזיצער דארפען געלד - רעגירונגס-הלואות.

(–) די פאליציי איז לעצטענס צוגעטרעטען צו א גרינדליכע רייניגונג פון דער שטאט, הייזער און הויפען.

צו דעם צוועק ווערען געמאכט סדר'דיגע רעוויזיעס. פאר אנטי-סאניטארע צושטאנדען, ווערען צוזאמענגעשטעלט פראטאקאלען, וואס ברענגען מיט זיך שטרענגע שטראפען.

די הויז-בעזיצער דארפען דערום דאס נעהמען אין אכט און אדורכפיהרען א גענויע רייניגונג פון זייערע הייזער און הויפען, כדי אויסצומיידען שטראפען.

גס שטעלט זיך אבער ארויס, אז אויף צו ברענגען אין א געהעריגער ריינקייט די הייזער און הויפען, זענען נויטיג פערשידענע מכשירים און מאטעריאלען, וואס זענען פערבינדען מיט גרעסערע געלד-הוצאות. די הויז-בעזיצער בעקלאגען זיך, אז זיי האבען נישט דערויף קיין געלד. כדי אבער צו קאנען אויספיהרען די סאניטארע פעראָרדנונגען האבען די הויז-בעזיצער, ווי מען גיט איבער, בדעה זיך צו ווענדען צו דער רעגירונג וועגען הלואות צו די רייניגונגס-צוועקען.

„אזאזעל".

גרויסער ערפאלג פון 4 פראגראם

פונקט ווי די פרעמיערע איז אויך די נעכסטיגע פארשטעלונג פון 4. „אזאזעל"-פראגראם אדורך מיט א שטורמישען ערפאלג, דער איבערפולטער זאל האט הארציג געלאכט און הנאה געהאט. דער לאדזער יודישער עולם איז שוין באמת געווען אויסגעהונגערט נאך א פיין יודיש ווארט, גוטען הומאר און א קינסטלערישען אויפטריט. מיט „אזאזעל" ווערט דער דאזיגער הונגער געשטילט.

עס האבען ווידער גרויס ערפאלג די בעליבטע: אלא ליליט, נאדיק, לאנדוי, פיני לוריע שפיגעל, סטרוגאטש און אלע איבריגע.

פערזאמלונג פון לאסט-וועגען בעזיצער.

סאיז פארגעקומען אן אלגעמיינע פערזאמלונג פון לאסט-וועגען-בעזיצער-פעראיין מיט דעם טאג-ארדנונג: די לאגע אין פאך, און הנכרען דעם פערלוין. עס איז ארומגערעדט געווארען די לאגע פון די מיטגלידער, ווייל צוליב די לעצטע שטייגערונג פון לעבענס-מיטעל איז פשוט נישט מעגליך צו עקזיסטירען. איינשטימיג איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע ארויסצושיקען א לוין פאדערונג צו אלע סוחרים און עקספעדיטארען, וועגען א הוספה פון 50 פראצענט, אין נעגענפאל וועט אויסברעכען א שטרייק פון די בעשעפטיגטע פון ראד-פערקעהר.

רינג-קאמפען

אין „אפאללא".

די רינג-קאמפען, וועלכע קומען פאר אין זאל פון קינא „אפאללא" ציהען צו גרויסע מאסען צושויער.

ביי די נעכטיגע קאמפען האט פעטערסטאנאף בעזיגט קראמאנ'ען אין דער 17. מינוט דורך א בריק פאראד; דער קאמף חיים מיכאלסאן — געסטערם איז געבליבען אהן רעזולטאט; דעביע האט בעזיגט בלום'ען אין דער 8. מינוט דורך א פאדערשען פאס; טשערבינסקי האט בעזיגט סאלאר'ן אין דער 19. מינוט דורך איבערברעכען א בריק.

היינט קעמפען: קאוואן — ליינען; דעביע - פעטערסטאנאף; טשערבינסקי - זעמערסאן; געסטערם - בלום.

קליינער פעליעטאָן.

ערשטער מאי.

— מיינט עטך דאך אוראי, אז יעך בין נישט געווען מוכן ומזומן צו גיין אין גאס ארויס און שרייען „פרעטש"!? מיינט עטך דאך — זאגט ר' זאנוועל — אז יעך בין נישט דערפאר, ס'זאל געהמען אנ'עק מיט'ן סוף, און מ'זאל קאנען „נ'עזור דלים" זינגען פראנק און פריי מיט'ן גאנצען קנאק, ווי א סימפאניע!! אויב עטך מיינט אזוי, האט עטך, זייט מוחל, א גרויסען טעות!

ביי מ'ר, פערשטייען זי מעך, איז נישטא קיין קונצען, קיין מורא, קיין סכנה! מ'לעבט דאך סיי ווי די גאנצע צייט אין בלויז געפאהר, און נאך איין שטויס, און נאך א דזבענק, און נאך א דושיאכע אין זייט — איז א קלייניגקייט!

כ'ווייס, נארישקייטען! מ'איז געוואוינט דערצו! אבי מ'זאל געזונד זיין, און דער רבונו של עולם, דער וואס זיצט אויבען און שרייבט אין די מעל דונקאווע ביכער זאל געבען פרנסה און יאהרען! קיין צרות וועט שוין נישט פעהלען!

ווידער פאר א שלאקס-רעגען האב איך אויך קיין פחד נישט, פונקט ווי פאר אנדערע שלעק! איך האב אפילו אנגעגרייט א פאראסאל אויף יעדען ספאל — כ'זאל מיך קאנען בעשיצען און בעשערעמען מכל רע. פון אלדאס ביין, און ס'איז גלאט קראנטער, אז מ'האט א שטיקעל כלי זיין אין האנט.

גלויבט מיר אבער ווען יעך פרוב אזוי אפטון מיין יודענע אויף טערקיש און ניי קענען איהר ארויס מיט א דעמאנסטראציע, וואלט זי מיר פעווענע ווי גאלד בעגלייט מיט א וואלגערהאלץ, און ארויפגעשיקט מיר דעם פאמעשאף אויפ'ן קאפ, לייב און לעבען...

— ווילסט ווערען א מאיאווע פאצעט — וואלט זי בעזאגט — טא ביי מיר געזונד-סטוהייד צו אלדי רוחות נא זלאמאניע קארק!

בין יעך דאך א בעוואוסטזיניגער און אויפגעקלעהרטער מענש, און יעך ווייס שוין פון פריהער-אויס איהרע אלע לוי-זונקער, וואס זי איז גרייט ארויסצוזאגען אין דער עפענטליכער מיינונג בנוגע מיין פערזאניפיקאציע און אינדיווידעם...

ס'איז שווער אדורכצוקומען מיט'ן פינסטערען עלעמענט, און נאך שווערער איז צו געבען אזא'נער צו פערשטיין, וואס א מענש איז...

עטך זענט דאך די גרויסע לאנד-חכמים, טא גייט'ס לייגט איהר אין מוח אריין, אז ס'איז פיערשא מאי, אז אזוי ווי פיערשא קוועטשען איז ביי אונז פרימא שבפרימא אפרילים, פונקט אזוי איז פיערשא מאי — אויך פרימא!

און איך פרעג טאקי, ענטפערט מיר: אז — שמחת תורה איז ביי מיר — שמחת תורה, טא פארוואס זשע זאל שמחת טעאריש נישט זיין ביי מיר שמחתן טעאריש! מע מוז דאך גיין מיט'ן טראנד ווי זאגט מען עס עפיס: אז ביי'ם מאגען טוט א קוועטש, מוז מען שרייען — פרעטש!

און ניי פערצייל דערפון א יודענע, וועט עס א יודענע פערשטיין?

אמן.

14-יעהריגער חזן זינגט מארגען.

דער 14-יעהריגער טשערנאוויצער חזן אבא ראט, וועלכער האט מיט גרויס ערפאלג געדאווענט היינטיגען שבת, און נעכטען אין אוועד אין דער וואהלינער שוהל וועט מארגען, דינסטאג ווידעראמאל דאווענען און זינגען צו מעריב אין דער וואלינער שוהל. דער יונגער זינגער בעגייסטערט יעדען מיט זיין שעהנער נגינה.

פערבלאנדזשעט.

שבת, האלב 4 נאכמ. איז פון דער טויב-שטומע-שולע (זשיעלאנא 23) ארויסגעגאנגען און ביז איצט נישט צוריקגעקומען דאס מיידעלע הינדע בלאנק, 8 יאהר אלט, א שאטינקע, אנגעטאן אין א גראנאט-פאלטא, גראנאט טשאפקע, גראנאט-קליידעל, און א שווארצען סוועטער מיט ווייסע פונקטען און שווארצע פאנטאפעל. ווער עס ווייסט וועגען איהר, ווערט געבעטען זי אפצוברענגען אין דער טויב-שטומע-שולע, זשיעלאנא 23.

עלעגיט=אלפא.

„עלעגיט אלפא", פיעסע אין 3 אקטען פון טשעסלאוו אלטאשעווסקי, אויפגעפיהרט אין שטאטישען פוילישען טעאטער'

דער אויסגאנגס-פונקט פון דער פיעסע איז א זעהר אריגינעלער. נישט דערמיט, וואס דער הויפט-העלד האט ערפונדען א נייעם אויפרייס-מאטעריאל — עלעגיט אלפא — וואס דארף מאכען א רעוואלוציע אין דער כעמישער וויסענשאפט און ברענגען צו איבערקעהרענישען אויפ'ן געביט פון דער פרידליכער און מיליטערישער טעכניק. מיט אויפרייס-שטאפען האבען אפערירט — מיט א קלענערער אדער גרעסערער סכנה פאר זיך און פאר די לעזער אדער צושויער — אויך אנדערע שרייבער. פון די מאדערנע איז גענוג צו דערמאהנען עהרענבורג'ן און טשאפעק'ן, ווער רעדט שוין וועגען זשעראמסקי'ן, ביי וועלכען די אידעע פון געניאלע ערפינדונגען און ספעציעל פון א אומגעהויער אויפרייס-מיטעל שפילט א זעהר וויכטיגע ראלע („זוראדא ושיטשיא", „פשעדוויאשניע", „רונשא") מאטעריאל פאר דער געשיכטע פון טראגישע ערפינדער האט געגעבען דאס לעבען אהן א שיעור, און ערשט נישט לאנג איז זעהר פיל געשריבען געווארען וועגען באמת טראגישען גורל פון אנ'ערפינדער, אין צוזאמענהאנג מיט'ן טויט פון דעם שעפער פון מעליניט.

ניי איז דער טרעגער פון דער ערפינדונג ביי אלטאשעווסקי'ן: א פרוי, אנ'אסיסטענטקע פון כעמיע. ביי דער גאנצער אכטונג צום פרויען-געשלעכט און צו זיינע וויסענשאפטליך-קאנסטרוקטיווע פעהיגקייטען, מוז מען דאך אנערקענען, אז א פרוי אלס געניאלע ערפינדערין פון אנ'אזוי געוועהנליך שטארקען אויפרייס-שטאף איז, ביים איצטיגען מצב פון דער וויסענשאפט, א פראדוקט פון דעם מחבר'ס פאנטאזיע, אנ'ערשיינונג, וואס איז זעהר ווייט פון מאגליכקייט און אויסקלויבענדיג אזא פערסאנאזש פאר'ן הויפט-העלד פון זיין פיעסע, איז דער אויטאר געשטאנען פאר אנ'אלטערנאטיווע: אדער אויסהאלטען דאס גאנצע אויפ'ן זעלבען ניוואָ, אויף דער זעלבער הויכקייט און אריגינעלקייט, ווי ס'איז די ערשטע פערזאן פון דער דראמע, אדער פערקערעווען אויף צוריק און לאזען זיך אויפ'ן וועג פון א געוועהנליכער פיעסע מיט אלע איהרע פארמעל לאגישע קאנסעקווענצען. די לעזונג פון אזא אלטערנאטיווע איז נישט אפהענגיג פונ'ם גוטען אדער שלעכטען ווילען פון פערפאסער. אלטאשעווסקי האט גענומען דעם צווייטען וועג, און דאן איז עס אוועק לויט בעקאנטע נאטען.

אלזא: די געניאלע ערפינדערין האט א מאן, אנ'אפנעריסענעם נאר, שיער נישט א קרעטין, וואס פעררעט איהר אויף טרים און שריט און איז דערביי אויף אזוי פיל נאאיוו, אז דעם ערשטען בעסטען בעקאנטען דערצעהלט ער וועגען זיינע ליבעס-שפילען מיט אלע איינצעלהייטען ביז צום נאמען פון דער געליבטער און דעם אדרעס פון דער קאוואלערקע אויף מארשאלקאווסקא גאס. די העלדין ווידער האט דעם מאן שטערבליך ליב און איז א זעהר געטרייע מוטער. צוליב'ן פעררעט פון מאן רעזיגנירט זי פון איהם און פון קינד, כדי זיך אפצוגעבען מיט דער ערפינדונג, אויף וועלכער עס לאזען זיך פערשידענע אוואנטוריסטישע פערזענליכקייטען, ווי די הונגעריגע היישעריקען. איינער ווייל דעם סוד ארויסנארען דורך אימיטאציע פון ליבע און ווארפט זיך פאר איהר אויף די קני'ע (אזוי ווי דאס פלעגען טון די אמאנטען אין אמאליגע צייטען און וואס ווערט וועניג פראקטיצירט אין דער עפאכע פון דושאז און ראדיא). עס פארלאנגען איהר פערטרעטער פון פערשידענע מלוכות, וואס ווילען פאר יעדען פרייז איינבעקומען פאר זיך די ערפינדונג. נאטירליך איז צווישען זיי דא א דייטש, און אויב א דייטש — איז א פראפעסאר, און אויב א דייטשער פראפעסאר ווייל אפקויפען די ערפינדונג און פערלאנגט, אז די ערפינדערין זאל ענדערן די בירגערשאפט, שפרינגט זי אונטער, ווי א געביסענע און ווארפט אפ דעם פארשלאג מיט עמפערונג, שיער נישט ווי א פרימאדאן אין יודישען טעאטער, וואס שרייט אויס: „איך בין יודע און שטאלציר מיט דעם פאלק איזראעל".

אין ווייטערדיגען ענטוויקעלט זיך די אקציע אזוי, אז עס הויבט אן צו שמעקען מיט „איוואנקא" און אנדערע פראדוקטען פון דער היימישער אויסצאר-ביימונג. הינטער דער סצענע מארשירען זעלנער און מ'שפילט „מי פיערווושא בריגאדא". דער שווער-פונקט פון דראמע איז אריבערגערוקט פון דער ערפינדונג אויפ'ן פראבלעם פון מוטערשאפט. די קלאנגען פון דער מוזיק ברענגען די העלדין צו אזעלכע בעטראכטונגען: זי האט א קינד, וואס וועט א מאל זיין א זעלנער; אויב זי וועט די ערפינדונג פערקויפען צו א פרעמדע מלוכה, דאס איז א סכנה, אז איהר קינד זאל אומקומען פון איהר אייגענער האנד. דאס ענטשליסט דעם גורל פון דער ערפינדונג: זי פערקויפט די חזקה דער פוילישער רעגירונג פאר איין זלאטי.

פונקט ווי כדי אונטערצושטרייכען, אז די אקציע ענטוויקעלט זיך אונאפהענגיג פון דעם אויסגאנגס-מאטיוו און פונקט ווי כדי צו גערעכטפערטיגען דעם מאן דעם קרעטין, וואס שיט מיט פראזען פון ווייניגער'ן וועגען פרויען, מאכט דער מחבר, אז די געניאלע ערפינדערין זאל תיכף נאך דער טראנזאקציע פערלירען יעפוועדען אינטערעס צו דער ערפינדונג, צו אט דעם קינד, וואס האט געדארפט ווערען אויסגעטראגען אין שלאפלאזע נעכט פון ארבייט און וויסענשאפטליכער אינספיראציע, גלייך ווי יעדע דורכשניטליכע פרוי, וואס פערגעסט איהר מיידעלשען נאמען אויפ'ן צווייטען טאג נאך דער חתונה.

דער מחבר האט נישט דערהאלטען די דראמע אויף דעם ניוואָ, וועלכע ס'האט פון איהם פערלאנגט די התח'בות, וואס ער האט אויף זיך גענומען, מאכענדיג פאר'ן העלד פון זיין דראמע א פרוי, א געניאלע ערפינדערין. אבער אין די ראהמען פון דער פיעסע, וואס איז ביי איהם ארויסגעקומען, בעווייזט ער זיך פריי מיט א גרויסער געשיקטקייט, געבענדיג מאמענטען פון אמת'ער דראמאטישער שפאנונג. דער אויטאר איז א פובליציסט, און דארט, וואו ער נעהט צו צו דער זאך פובליציסטיש-פאליטיש, איז ער זעהר שטארק און איבערצייגענד. אזוי זענען גלענצענד געצייכענט די סילועטען פון די מלוכה-פערטרעטער, וועלכע ראנגלען זיך פאר דער ערפינדונג, און גאר אויסגעצייכענט איז די געשטאלט פון דעם „פאן ראדצא", וועלכער ווייסט נישט גענוי וועגען וואס אייגענטליך דא האנדעלט זיך און לעגט פאר דער ערפינדערין צו דערלאנגען א ראפארט, וואס וועט געהן אין מיניסטעריום, דאן אין דעפארטאמענט, און קאמיסיע א.א.וו. דער מחבר האט דא אויגעכאפט די רעאלע ווירקליכקייט און זי אפגעגעבען אין בולט'ע סארקאסטישע שטריכען.

אלטאשעווסקי האט אונאפהענגיג פון די פסיכאלאגיש-קינסטלערישע וואקלונגען אין זיין פיעסע, געגעבען א לעבעדיג, אינטערעסאנט און סצעניש שטיק, וואס גיט די אויספיהרער זעהר גוטע מעגליכקייטען זיך ארויסצוווייזען און צו שאפען פיינע מאמענטען. פרוי הארעצקא אלס די הויפט-העלדין (ראאויגסקא) האט געהאט א גאנצע רייהע גליקליכע סצענעס, די שלוס-סצענע פון פר. הארעצקא און וואסקאווסקי'ן (ד"ר גאלר ארוויטש) האט געווירקט ממש פערכאפענד, הגם דער מחבר ענדיגט די דראמע לויט'ן רעצעפט פון די אלטע גריכען, פון „דעאוס עקס מאכינא": נישט נאטירליך, נאר דורך אנ'אויסערליכען צופאל.

ה' שובערט אלס ראדצא צוויקיעלסקי איז געווען גלענצענד, הגם א קליין ביסעלע שארזשירט. זעהר א גוטע מאסקע פון יאפאנער האט געשאפען ה' ושעראמסקי.

די סצענישע מעלות פון דער פיעסע די גוטע רעזשי און אויספיהרונג פון די ארטיסטען מאכען פון אלטאשעווסקי'ס דראמע אנ'עפעקטפול טעאטער-שטיק, וואס קאן געהן מיט א פערדינטען ערפאלג.

ע. נארדמאז.

קליינינקייטען.

ליידיגע קעשענעס.

איך האָב געהאַט אַ פריינד איז ער געווען אַ זעהר קלוגער חסיד'ישער ייד. ער פלעגט זיך בעקלאָגען אויפ'ן „נאָך יום-טוב". ער האָט געהאַט אַ בעזונדערן סימן, ווען ס'ענדיגט זיך דער ליבער פסח. גאַנץ פסח פלעגט ער זאָגען, האָט ער בעמערקט, ווי זיין ווייב שעפט מיט אַ פולער מאָס דעם באָרשט פון דער טין. דאָס האָט ביי איהר אַרויסגערופען אַ צופרידענהייט, אַ ביסעל באָרשט אין שטוב, אַ מחיה, מ'וועט נישט פערהונגערן חלילה. קוים האָט מיין ווייב גע-דאַרפט אייגבויגען די טין און אַרויס-קראַצען צו ביסעלעך באָרשט, האָב איך פערשטאַנען, אַז דער ליבער פסח ענ-דיגט. יעדער סקריפ פון דער שעפ, האָט אויף איהם געוואָרפען אַ שוידער, אומעטיג געוואָרען, ווייל — אויס יום-טוב.

כ'האָב אָפט פון איהם דעם וויץ גע-הערט און אַליין נישט עמפּפינדליך געווען דערויף. ווייט כ'פין אָבער עלטער געוואָרען און אַ גבאי פון אַ האַלב טוץ חברות געוואָרען, פיהל איך דאָס קראַצען און סקריפען פון אַלע זייטען, אַז גאָט און ליים דאַרפען רחמנות האָבען אויף מיר און מיר העלפען איבערטראָגען דעם „נאָך יום-טוב".

כ'קום אין „בקור חולים", וואו מ'האָט דורכגעפיהרט אַ פסח - אַקציע בכבוד-גדול, סקריפעט מאַקע די קאַסע.

„אוזדראָוויסקאַ" דאַכט יעצט עפענען דעם צווייטען סעזאָן, און די קאַסע איז פוסט. מ'דאַרף צוזאַמענקראַצען צו עפּ-ליכע גראָשען, אַ שוידער געהט דורך איבער'ן לייב.

די טויב שטומען-שולע סקריפעט נאָך פון פאַר יום-טוב. דער מצב איז טרוי-ריג, אַזוי סקריפעט אין דער וועכנערין-קליניק, נאַוואָטאַרגאַווע 13. אין זקנים-הויז זאָגען די זקנים, אַז זיי האָבען נאָך נישט געהאַט אַזאַ פרעהליכען און זע-טיגען יום-טוב ווי היינטיגס יאָהר. אַ פערגניגען צו הערען, אמת? אָבער עס סקריפעט נישט נאָר אין דער טין פון באָרשט, נאָר אויך אין פראָוויאַנט-צימער דאַרף מען קראַצען. אין קאַלך-גרוב דאַרף מען ערשט קראַצען. ציגעל, צע-מענט, האָלץ, גלאָז, ווי מ'געהט איז פוסט און ליידיג. קראַצען וועט אויך נישט העלפען. מ'דאַרף אַלץ פריש איינ-קויפען, כדי אויסצופערטיגען דעם ניי-עם בנין, און קיין געלד איז נישטאָ.

האָבען מיר איינגעפיהרט אַ נייע תכנסה: אָבגעגעבען די נייע שוהל אויף חתונות פאַר'ן פובליקום. פאַר יום טוב האָט דאָס אַרויסגעוויזען אַ גליק פאַר אַ-עמען. די מחותנים, די געסט, חתן-כלה און מיר פערוואַלטונגס-מיטגלידער זענען אַלע געווען זעהר צופרידען, האָט זיך אַריינגעכאַפּט די ספירה — אויס חתונות.

יעצט פערשטעה איך, פאַרוואָס יעדער יוד האָט זיך אַזוי געשראָקען פאַר דעם „נאָך יום טוב" און געציטערט דער-הערענדיג דאָס קראַצען און סקריפען מיט די שעפ אין דער טין.

כ. א. נליקסמאַן.

געזעלשאַפט צו בעקעמפען די ראַק-קראַנקהייט.

עהערגעסטען איז אין לאָקאַל פון טעכניקער-פעראיין (פעטריקאָווער 102) פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון דער געזעלשאַפט צו בעקעמפען דעם ראַק. פון דעם בעריכט איז צו זעהען, אַז אין דער ראַק אַ-טיילונג אין שפּיטאָל אויף דרעוונאָווסקע גאַס גע-פינען זיך איצט 39 פערזאָן, וועלכע ווערען געהיילט מיט ראַדיום. דאָס אַמ-בולאַטאָריע האָט ערטיילט 678 קאָנסול-טאַציעס און האָט זערביי פעסטגע שטעלט 102 פאַלען פון ראַק. די קראַנ-קע ווערען געהיילט דורך אָפּעראַציעס און דורך ראַדיום. אין אַ רעפערעט האָט דאָקטאָר קאַליש דערוויזען, אַז אַ ראַק איז היילבאַר אין אָנפאַנג פון דער קראַנק. געפעהרליך איז די קראַנק ווען זי געהט איבער אין סטאַדיום פון אַ כראָנישען צושטאַנד. עס ווערען דער-פאַר אויסגעפאָדערט אַלע, וועלכע האָ-בען עפּיס אַ פערדאַכט אין דער קראַנק זיך בעצייטענס צו מעלדען צו דער געזעלשאַפט צו בעקעמפען דעם ראַק.

אינטערוויוענץ פון ד"ר שוויג

וועגען די געשלאָגענע יודישע שילער.

מיר האָבען נעכטען געשריבען וועגען די „ערציהונגס-מעטאָדען", וועלכע דער פערוואַלטער פון דער פּאָווצעכנע שול אויף זאַוואַדזקע 40 ה' אורבאַניאַק ווענדט אָן לגבי די יודישע שילער, מיט דער הילף פון אייזערנע שטעקענס, געפלאָכטען אין גומע.

וועגען דעם ענין האָט ראַטמאַן ד"ר שוויג אינטערוועניערט ביי דער שול-מאַכט. ד"ר שוויג האָט זיך געווענדט מיט אַ מעמאָריאַל צום שול-אינספעק-טאָר און צום שול-קוראַטאָר, און ער וועיזט אָן, ווי די מעטאָדען פון אַזאַ ה' אורבאַניאַק זענען אויסערגעוועהנ-ליך שעדליך נישט נאָר פאַר די קינ-דער, נאָר זיי גראָבען אונטער דעם צוטרוי פון דער געזעלשאַפט צו דער שול. ד"ר שוויג פערלאַנגט עס זאָל וועגען דער זאַך אונטערגענומען ווע-רען אַן אויספאָרשונג און דער שולדי-גער זאָל בעשטראָפט ווערען אַזוי, ווי ער האָט זיך פערדינט.

אַ בריף אין רעדאַקציע.

חשוב'ע רעדאַקציע! מיר בעטען, למען האמת, אָפּצודרוקען אין אייער חשוב'ע צייטונג די פאָר שורות. וועל-כע זאָלען דיגען אַלס ענטפער.

פאַר אַלעם שטעלען מיר פעסט, אַז מיר האָבען בעקומען פון די „צענטראַ-לעס" אויף צו פערטיילען די פסח-אונטערשטיצונג נישט 650 זל. ווי עס איז געווען אין דעם בריף, נאָר 618 זלאָטעס.

נאָכדעם, איז אַלע פעראינטערעסיר-טע בעוואוסט, אַז דאָס געלד האָט נישט פערטיילט די פערוואַלטונג, נאָר די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון אַלע מיטגלידער דעם חל-המועד פסח, דורך אויסוועהלען אַ קאָמיסיע, וואָס איז בע-שטאַנען פון פאָלגענדע 5 פערזאָן, נישט פערוואַלטונגס-מיטגלידער: פערל, בע-אַטיס, היימאַן קערשענבוים און וואָלף. די קאָמיסיע איז אָפּגעסטען בעוואוסט די טרויעריגע לאַגע פון מעהרסטענ-טיילס מיטגלידער פון אונזער פעראיין, גלייכצייטיג אָבער מוזען מיר בעטאָ-נען, אַז פון אַזאַ נישטיגע סומע אויף אַזוי פיל נויטבעדערפטיגע מיטגלידער, איז ווירקליך געווען אונבעדייטענד, דעריבער האָבען מיר געמוזט בעריק-זיכטיגען קודם כל אונזערע פאַקטישע מיטגלידער, פריהער ווי סתם שוסטערס, נישט מיטגלידער אָדער שיין-מיטגלידער, דען אַלע בעפרידיגען האָבען מיר גע-האַט צו ווייניג געלד.

מיר סאָלידאַריזירען זיך פאָלקאָם מיט דער פערטיילונג פון דער קאָמיסיע און מיר דריקען איהר אויס דעם בעסטען דאַנק פאַר איהר ריכטיגע און נייטראַ-לע פערטיילונג פון די געלדער.

די פערוואַלטונג

פון פראָפ. שוסטער-מייסטער-פעראיין אין לאָדז, זאַמענהאָפ 66.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

5338. אַ שט. לעזער פון פּאָמאָרסקע 33. יעדע גרעסערע רעפּעראַציע, איז מחויב צו מאַכען דער הויזווירט אַלס איינס, וואָס פאַראַ וואוינונג מען פער-נעמט און וויפיל מען צאָהלט דירה-געלד. איהר קאָנט זיך ווענדען מיט אַן אָנקלאָגע צו דער וואוינונגס-אינ-ספּעקציע (ביים מאַגיסטראַט) אָדער צום סאַניטאַרען דאָזאָר פון אייער פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט.

איהר קאָנט אויך די אַקציע אונטער-נעמען אויף אייגענע איניציאַטיווע אין ליכטען פאַל דאַרפט איהר אָטוואָס טאָן: 1) אויפפאָדערן דעם הויזווירט רעגע-מאַל אָדער דורך עדות, אַז ער זאָל אייך אין משך פון אַ בעשטימטען טערמין דעם רעמאָנט אַליין דורכפיהרן. 2) ווענדען זיך צו דער בירגערלעכער-קאָמענדע עווענטועל צום צעך פון די קאָמי-יאָרושעס, זיי זאָלען אייך אַרויסגעבען אַ בעשטעטיגונג, אַז אויב ס'זאָל נישט ריכלערן, מוז דער רעמאָנט דורכגעפיהרט ווערען לויט'ן אָנגעוויזענעם אופן און אַז דער רעמאָנט איז אומבעדינג-נויטיג. 3) נעמען פון אַ בע-כאָוועען זדון אַ געגעליכען קאָסטאָריס פון געפלאַנטען רעמאָנט. דאַמאָלט קאָנט איהר דורכפיהרען דעם רעמאָנט אויף אייגענע קאָסטען אויפ'ן חשבון פון הויזווירט און איינקלאָגען אין פרידענס-געריכט, בייליגענדיג צו דער בקשה די אויסגערעכנטע דאָקומענטען, אַז מען זאָל אייך צו'משפט'ן די אויסגע-געבענע סומע.

5339. אַ קאָנדיטאָר אויף גייערס-מאַרק.

אַן אויספיהרליכען ענטפער אויף אייער אָנפראַגע געפינען מיר אין אָרט. 17 פון אוסטאַוו פון 20 ליסט. 1924. לויט'ן דערמאָנטען געזעץ, דאַרפט איהר פער-וועגליך זיך ווענדען אין דער פאָסט-אָפּטיילונג און בייליגען אַ בקשה מיט אַן אָנגעצאָהלטען סטעמפעל שטייער אין דער בקשה דאַרפט איהר: 1) אָנזאָגען אייער נאָמען, פאַמיליע, עלטער מלוכה-אַנגעהעריגקייט, בעשעפטיגונג און אַד-רעס. 2) אויסרעכנען די דאָקומענטען, אויפ'ן כמך פון וועלכע איהר קאָנט בעשטעטיקען די דערמאָנטע אומשטענ-דען (פּאַס, וויטשאָג, קאַרטע פאָביטו א.אַ.וו.) אויב ס'האַנדעלט זיך וועגען אַן צענטליך אָרט. ווי צ.ב.ש. וועגען אַ צוקערניע דאַרף מען אויך בייליגען אַן ערלויבניש פון דער פּאָליציי אויף אַזאַ וואָקאַל מוזקאַלישע פּראָדוקציע; 3) אָנווייזען די אָרטעס און כאַראַקטער פון לאָקאַל, וואו דער ראַדיאָ-אַפּאַראַט דאַרף אינסטאַלירט ווערען, (פּריוואַט-וואוינונג, צוקערניע ביוראָ א.אַ.וו.); 4) בעמערקען די בעשטימונג (אייגען-געברויך, אומויסטע אָדער בעצאָהלטע קאָנצערטען; 5) דערמאָנען וואָס פאַראַ אַנסיגע דער אַפּאַראַט האָט אַן אָפענע אָדער ראַמירטע און 6) צו געבען, אַז איהר פערפליכטעט זיך גענוי צוצופאַסען זיך צו די עקזיסטירענדע פאָרשריפטען.

5340 אַ לעזער פון פּאָמאָרסקע.

דער פּראָצענט-סאַץ לויט דער קאַטעגאָריע B איז נישט 43, נאָר אָפּהענגיג פון קוואַרטאַל. פאַר'ן לויפענדען קוואַרטאַל (פון 1. אַפּריל ביז'ן 1 יולי) בעטרעפט עס שוין 78 פּראָצענט מיט יע-דען קוואַרטאַל וואַקסט צו אַן'הוספה 6 פּראָצענט.

די, וועלכע אונז האָט פעראַטען.

בעאַרבייט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען פון ל. בראַנט.

(62

טיילמאָל פלעגט באַקאַי ברענגען בורצעוו'ן אויך ווילכטיגע דאָקומענטען. אַזוי, למשל, האָט ער איהם געבראַכט אַ פּאָליציי-אישען מעמאָריאַל וועגען שעדלעצער פּאָגראָם. בורצעוו האָט דעם מעמאָריאַל פערעפענטליכט, און דער פאַקט האָט געמאַכט אַ געוואַלדיגען רושם אין דער פּרעסע און אין די רעגירונגס-קרייזען. ס'איז אַפילו בעשטימט געוואָרען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע, וועלכע האָט געדאַרפט אויספאָרשען, ווי אַזוי האָט געקאָנט קומען אין דער פּרעסע אָט דער מעמאָריאַל, וועלכער איז גע-ווען איבערגעשריבען סך הכל אין איין עקזעמפּלאַר און איז גע-ווען בעשטימט — אַלס שטרענג געהיימער דאָקומענט — בלויז פאַר אַ 3—4 פּערזאָן. די זאַך ערקלערט זיך אָבער גאַנץ פּשוט. דעם מעמאָריאַל האָט דער וואַרשאַווער ווייצע גענעראַל גובער-נאַטאָר אוטהאָף איבערגעשיקט דעם נאַטשאַלניק פון דער וואַר-שאַווער אָכראַנע זאַוואַרזין. אוטהאָף האָט דעם דאָקומענט גע-האַלטען פאַר אַזוי ווילכטיג, אַז ר'האָט איהם קיינעם נישט גע-וואָלט אָנפערטרויען און האָט איהם פערזענליך געבראַכט צו זאַוואַרזינ'ען. זאַוואַרזינ'ען האָט ער אָבער נישט געטראָפען אין זיין קאַנצעלאַריע און נישט קאָנענדיג זיך אויף איהם דערוואַר-טען, האָט ער געבעטען באַקאַי'ען איבערצוגעבען דאָס פּאַפּיר אין ביז זאַוואַרזין איז געקומען, האָט באַקאַי בעוויזען צו מאַכען אַ קאָפּיע פונ'ם מעמאָריאַל...

בורצעוו איז נישט איינמאָל איבערראַשט געוואָרען פון די אינפאָרמאַציעס, וועלכע באַקאַי פלעגט איהם ברענגען.

„איך געדענק, דערצעהלט בורצעוו אין זיינע מעמואַרען, מיט וואָס פאַראַ ערשטוינונג איך האָב געהערט פון באַקאַי'ען אום ערשטען מאָל אין פּעטערבורג נאָך אין זומער 1906, אַז איבער דער שוטעל פון דער אָכראַנע אַסדיעלעניע איז אַריבער געטראָטען אויך... דער בעקאַנטער פּוילישער שריפטשטעלער בזשאָזאָווסקי! נאָך מעהר פאַר מיר איז דערפון ערשטוינט גע-וואָרען אַ פּוילישער רעוואָלוציאָנער, וועלכען איך האָב וועגען דעם מיטגעטיילט אין עטליכע טעג אַרום! דער פּאָליאַק האָט ליב געהאַט בזשאָזאָווסקי'ן, ער פלעגט מיט שפּאַנונג ליי-ענען זיינע אַרטיקלען, געזעהן אין איהם אַ טאַלאַנטפולען אויסדרי-קער פון זיינע אַנשויאונגען אין סאָציאַלע און פּאָליטישע פראַ-גען. ווען די ידיעות וועגען בזשאָזאָווסקי'ן זענען אין אַנהויב 1908 געוואָרען אַלעמען בעקאַנט און זיין נאָמען אַלס פּערזאָן, וואָס האָט געדינט אין דער אָכראַנע, איז פערעפענטליכט געוואָ-רען אין דער פּרעסע, האָבען זיך אַפילו געפונען צוויי פּוילישע ליטעראַטען, וועלכע האָבען אין אַ בראָשור אָפען און ליידענ-שאַפטליך פערטיידיגט בזשאָזאָווסקי'ן. זיי האָבען געהאַלטען פאַר אונמעגליך, אַז בזשאָזאָווסקי זאָל גלייכצייטיג האָבען געשריבען זיינע וואונדערבאַרע אַרטיקלען און לויפען אין דער אָכראַנע נאָך 30 זילבער-רענדלעך...

איבער דעם דאָזיגען עפּיזאָד איז ווערט זיך אָפּצושטע-לען ברייטער, ווייל עס האַנדעלט זיך דאָ וועגען אַ טראַגיש רע-טעניש און — זעהר מעגליך — וועגען אַ טראַגיש מיספערשטענד-ניש, וואָס האָט אומגעבראַכט פון דער וועלט אַ טאַלאַנטפולסטע און איינפלוסרייכסטע פערזענליכקייט. סטאַניסלאַוו בזשאָזאָווסקי איז געווען אַ גלענצענדער שריפטשטעלער און פּובליציסט. זיינע ליטעראַרישע אַרבייטען, געשריבען אין סאָציאַליסטישען גייסט, זענען משפּחה געווען די עוואַנגעליע פון דער פּוילישער יוגענד. זיין ראָמאַן „פלאָמיעניע" („פלאַמען", פערהאַן אַ יודישע איבער-זעצונג פון נחמה עפּשטיין) ווערט געלייענט אויך יאָהרען נאָך'ן טויט פון מחבר און האָט פאַר בזשאָזאָווסקי'ן געשאַפען אַן אָנגע-זעהן אָרט אין פּאַנטעאָן פון דער פּוילישער ליטעראַטור.

אינ'ם מאָמענט ווען עס ווערען געשריבען די שורות, איז די פראַגע, צי בזשאָזאָווסקי האָט טאַקע געדינט אין דער אָכראַנע, אָדער ער איז געפאַלען אַ קרבן פון אַ פאַלשער אינ-פאָרמאַציע, נאָך אַלץ אַקטועל, ווייל, ווי דאָס בעגרינדעט פּראָפ. ווילהעלם קלינגער, „בזשאָזאָווסקי, וועלכער ווערט נאָך אַלץ געלייענט דורך דענקענדע מענשען, פערנעהמט אין דער פּוילישער ליטעראַטור פון די לעצטע קנעכטשאַפטס-יאָהרען אַן אָנגעזעהען אָרט, און דער היסטאָריקער אָדער פּובליציסט, וועל-כער שטעלט זיך אָפּ אויף דער גענעזיס און אינהאַלט פון זיינע ווערק, אָדער אונטערזוכט דעם גרויסען איינפלוס פון זיי אויף דער געזעלשאַפט אַלס פאַקטאָר, וואָס האָט געשטאַרקט און גע-האַרטעוועט, קאָן נישט אויסמיידען די אויפדרינגענדע פראַגען וואָס איז אין דער ווירקליכקייט געווען דער גייסטיגער פּרצוף פון זייער שאַפער? און איבעריגענס קאָן פאַר קיין אינטעליגענטען פּאָליאַק (מיר וועלען צוגעבען: פאַר יעדען דענקענדען מענש. ל. ב.) נישט זיין גלייכגילטיג, צי דער, וועלכער איז אַמאָל מיט גלאַנץ געשטאַנען אין דער שפּיץ פון „יונג-פּוילען"... איז אַ מאָ-ראַלישער ריינער מענש, ווייל עס האַנדעלט זיך דאָ נישט נאָר וועגען כבוד פון דער פּוילישער ליטעראַטור, נאָר אויך וועגען אַ זעהר ווילכטיגער מאָראַלישער פראַגע: צי קאָן אַ מענש זיך דערהויבען צו אַן אימפּאָנירענדער, פּאָזיטיווער און געזונדער שאַפונג און גלייכצייטיג זיך אַראָפּגלייטשען ביז צום אָפּגרונד פון געמיינהייט און גייסטיגען דלות? וואָס איז אַלזאָ געווען אין גרונד גענומען אָט דער בלאַנקענדיגער און טיפער, אומ-רוהיגער און תמיד זוכענדיגער, תמיד קעמפענדיגער און זיך ראַנגלענדיגער שרייבער: אַ טאַלענטירטער שווינדלער און פער-פיהרער, וואָס פערנאַרט מיט זיין סירענען-שטימע אַלץ נייע קרבנות און דעם נישט געזעטיגטען פּיסק פון פּאָליציי-דעפּאַר-טאַמענט? אַ וואַהנזיניגער בעניוס, וואָס איז קראַנק אויף עפּעס אַ שרעקליכער פּסיכישער צושפּאַלטונג? אָדער פּשוט אַ טראַגישער מאַרטירערישער קרבן פון אַ מיספערשטענדניש אָדער ביי'זווילי-גער אינטריגע? פּראָפ. קלינגער מיינט, אַז אויף צו וואַקלען זיך צווישען דער ערשטער און צווייטער היפּאָטעזע וואָלטען מיר געהאַט רעכט נאָר דעמאָלט, ווען די פערברעכענס, וואָס ווערען איהם אינקרימינירט, וואָלטען פאַקטיש — אויסער יעדען צוויי-פעל — דערוויזען געוואָרען, - כל זמן אָבער דאָס איז נישט גע-שעהן, מוז יעדער מענש אָהן פאָראורטיילען זיך נייגען צו דער צווייטער השערה, אַז בזשאָזאָווסקי איז געפאַלען אַ קרבן פון אַ צופאַל, אָדער פון אַ פערברעכען.

(פאָרטזעצונג קומט)

זיך מודה געווען אין א גנבה נאך 40 יאהר.

(א בריף פון פיעטרקאוו)

מיט 40 יאהר צוריק איז קיין פעטריקאוו געקומען אלס ישיבה-בחור דער 20 יאהריגער נתן דוד ג — ם פון ראדאם, וועלכער האט ארויסגעוויזען גרויסע פעהיגקייטען אין לערנען. דער ישיבה בחור פלעגט עסען „טעג" ביי איינציגע גבירים און שלאפען אין בית המדרש פון ר' פנחס הארוויטש. דער אייגענטימער פון בית-המדרש האט פאר איהם אוועקגעשטעלט א קאנאפע און דערצו נאך געגעבען צוויי קישענס צום שלאפען. נאך א לענגערער צייט איז ער אין א שעהנעם פריהמארגען נעלם געווארען פון פיעטריקאוו און צוזאמען מיט איהם האט אויך געפעהלט א קישען. פאר דעם דעמאלסדיגען גביר פנחס הארוויטש איז דאס געווען א איבערראשונג, אז דער ישיבה-בחור, וועלכער האט גע'שמ'ט אלס ארענטליכער מענש, זאל פשוט צו'גנב'ענען א קישען, אפילו פאר אלע מתפללים פון הארוויטש'ס בית-המדרש און פאר די, וועלכע האבען דעם בחור געקענט, איז דאס געווען א חידוש.

מיט דער צייט איז די גאנצע מעשה פערגעסען געווארען.

פאריגען חול המועד פסח איז קיין פיעטריקאוו געקומען דער געוועזענער ישיבה-בחור ג—ם, וועלכער איז היינט א מלמד אין פשיטיק ביי ראדאם, און זיך אנגעהויבען נאכפרעגען אויף ר' פנחס הארוויטש. דערוויסענדיג זיך, אז ה. איז שוין לאנג געשטארבען, האט ער זיך נאכגעפרעגט אויף זיינע יורשים. אזוי ווי אויך זיינע יורשים וואוינען נישט אין פיעטריקאוו, נאר אין פערשידענע אנדערע שטעדט, איז דער יוד אוועק צום דיין ר' יעקב גלאזער און איהם דערצעהלט די גאנצע געשיכטע, אז ער איז דאס דער, וועלכער האט מיט 40 יאהר צוריק צוגענומען אין הארוויטש'ס בית-המדרש א קישען און עס פערקויפט, ווייל ער האט געבראוכט אויף רייזע-הוצאות צו פאהרען אהיים. די גאנצע 40 יאהר, צייט ער איז בעגאנגען די „גנבה", האט זיין געוויסען נישט גערוהט, ביז ער האט ענדליך בעשלאסען צו פאהרען קיין פיעטריקאוו און אויפזוכען עמיצען פון הארוויטש'ס משפחה, כדי איהם אומקעהרען דאס געלד פאר דעם צוגענומענעם קישען. דער יוד האט דאן געבעטען דעם דיין אבצושאצען וויפיל דאס קישען האט געקאסט ווערט זיין. דער דיין האט דאס אבגעשאצט אויף 25 זלאטעס, וועלכע דער יוד האט דעם דיין אוועקגעגעבען און געבעטען עס צוטיילען צווישען הארוויטש'עס משפחה. דער יוד איז אוועק א צופריעדענער, וואס ער האט ענדליך פון זיך אראבגעווארפען אזא שווערע משא, וועלכע ער האט אויף זיך געטראגען גאנצע 40 יאהר.

א. ט.

פארד שטיצט די אנטיסעמיטען אין אונגארן,

פאר שלאגען און מארדען יודען.

בודאפעסט (יט"א) ווי עס טיילט מיט דער „עספי-קוריער", האט העגרי פארד צוגעשיקט א גרויסע געוועזענע אפיצירען, וואס געהערען צו דער יודען פרעסערישער ארגאניזאציע „דאס ערוואכענדע אונגארן" א טשעק אויף 3000 דאלאר. די דאזיגע עקס-אפיצירען האבען זיך זייגער צייט געווענדעט צו פארד'ן מיט א מעמאריאל, אין וועלכען זיי האבען איהם געבעטען וועגען א נ-אונטערשטיצונג, אנווייזענדיג, אז זיי האבען פערלוירען זייערע פאסטענס צוליב זייערע אנטיסעמיטישע איבערצייגונגען און האנדלונגען.

פארד האט צוגעשיקט דעם טשעק ערשט נאכיעם, ווי די פעטענטען האבען אויף זיין פאדערונג צוגעשיקט בולט'ע בעווייזען פון זייערע אנטיסעמיטישע האנדלונגען און געשטאלט פון ציימונגס-אויסשניטען וועגען זייערע יודען פיינדליכע רעדעס, און בעגאנגענע יודען-מארדען.

זאל פילהארמאניע, נארימאוויטשא 20

נור אויף א קורצע צייט!

גאסטשפילען פון 1-טען ווארשאווער יודישען מיניאטור-טעאטער

„אזאזעל"

היינט מאנטאג, דעם 2 מאי, 9 א זייגער אווענד-3-טער טאג

פון גרויסען

4 פראגראם 4

קאנפערענסיער: א. נאדיה.

עס נעהמען אנטייל: אלא לילית, לוריע שפיגעל, ר. וועלנער, וו. גאדיק, ש. לאנדוי, י. סטרוגאטש, י. מאנסדארף, נ. ערעלניק, מ. פאטאשינסקי, ה. פאזנאנסקי און אנדערע.

קונסטל. לייטונג: מעא ארצישעווסקא

ליטעראַרישע „ משה בראדערזאן

מוזיקאלישע „ הענעך קאן

דעקאראטיווע לייטונג: פריץ קליינמאן

כארעאגראפיע: אלא לילית

דירעקציע: י. דאנציגער

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע-זאל.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען.

קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81

שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לאטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון נ.מ 2—3

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24

איבערליבע- און קינדער-קראנקהייטען. נעמט אן פון 6—7, זונטאג פון 3—4

צו פערמאכען פארד'ס שפייז-קראמען אין דעטראיט

צחינגט איהם א פראטעסט-מיטינג.

דעטראיט, (י.ט.א.) עס איז דא אבגעהאלטען געווארען א פראטעסט-מיטינג פון די שפייז-קרעמער פון מישיגען-שטאט געגען העגרי פארד דערפאר וואס ער האט געעפענט מאסען-שפייז-קראמען און קאנקורירט מיט די ארטיגע כוח-ים. דער מיטינג איז געווען זעהר צאהלרייך בעזוכט. דער ערשטער אויסדרוק פון פראטעסט איז געווען דאס, וואס דער מאסען-מיטינג האט אויסגעקליבען א יוד אלס פארזיצענדער, ה' דוד בראון, דעם פארזיצער פון רעליעף דרייוו פון „דזשאינט".

אלע ציימונגס-קארעספאנדענטען, וואס זענען אנוועזענד געווען אין געריכט ביים פראצעס פארד שפירא, זענען אויך געקומען צו דעם פראטעסט-מיטינג צו בעריכטען פאר זייער ציימונגען.

אויף דעם פראטעסט-מיטינג זענען אנוועזענד געווען ארום צוויי טויזענד קרעמער זיבעציג 90 פראצ. פון זיי זענען קריסטען, וועלכע פארד האט געהאלטען ביים רואינירען מיט זיין קאנקורענץ.

ה' דוד בראון האט אין דעטראיט א געוויסע צאהל געשעפטען. פארד'ס קאנקורענץ האט איהם געטראפען פונקט אזוי ווי אנדערע און ער האט גלייך מיט אנדערע אנטייל גענומען אין דער בעוועגונג געגען פארד'ן. דאס אויסוועהלען פון ה' בראון אלס פארזיצער האט געטראגען א דעמאנסטראטיווען כאראקטער, די פערזאמעלטע האבען איהם געמאכט אוואציעס.

צו דער פערזאמלונג איז אויך געקומען א פערטרעטער פון פארד'ן, ה' סטיפולד; ער איז געזעסען די גאנצע צייט און — האט אויסגעהערט די אטאקעס אויף פארד'ן. דאן האט ער געבעטען דאס ווארט און פון דער טריבונע האט ער ערקלערט, אז ער איז בעפולמעכטיגט צו זאגען, אז פארד וועט שליסען זיינע קראמען אין דעטראיט.

יודיש-רוסישער אימיגראנט — ערפינדער אן אויטאמאטישען פאטאגראפישען אפאראט.

ניו-יארק, (י.ט.א.) א גרויסעהאט ער געהאט ערפינדען פערשידענע סענסאציע האט ארויסגערופען אין אמעריקא די ערפינדונג פון א אויטאמאטישען פאטאגראפישען אפאראט, וועלכער איז אזוי געבויט, אז יעדער קען זיך אליין פאטאגראפירען, ער דארף זיך נאר אוועקשטעלען פאר דעם אפאראט אריינווארפען א מטבע און אין 8 מינוט ארום וועט ער ארויסקריגען 8 קליינע בילדער יעדע אין, א בעזונדערע פאזע.

מיט דער דאזיגער ערפינדונג האט זיך שטארק פעראינטערעסירט דער געוועזענער אמעריקאנישער אמבאסאדאר אין טערקיי, העגרי מארגענטוי, וועלכער האט געשאפען א סינדיקאט אויף צו עקספלאטירען די ערפינדונג אין גרויסען מאסשטאב. ווי מען רעכענט, וועט מען מיט די אפאראטען מאכען א ריזיגען געשעפט אין אמעריקא און אין אויסלאנד. דער ערפינדער האט בעקומען איין מיליאן דאלאר און חוץ דעם אנ'אנטייל אין סינדיקאט.

דער ערפינדער פון דעם אויטאמאטישען פאטאגראפישען אפאראט איז אנאטאל יוזעפי, 31 יאהר אלט, וואס איז ערשט מיט 3 יאהר צוריק געקומען קיין אמעריקא. יוזעפי איז א יוד און שטאמט פון אמסק. שוין צו 20 יאהר פאטאגראפישע אפאראטען אבער צוליב מאנגעל פון געלד-מיטלען האט ער זיי נישט געקענט ענטוויקלען, אין אמעריקא האבען איהם געשטיצט פראפ. קווארטין און דער בעריהמטער אמעריקאנער חזן זאנוועל קווארטין. א דאנק זייער הילף האט יוזעפי בעוויזען צו פערפאלקאמען זיין ערפינדונג.

עס איז אינטערעסאנט, אז יוזעפי איז א כאציאליסט און איצט, נאכדעם ווי ער איז מיט א מאל געווארען א מיליאנער איז ער געבליבען ביי זיינע סאציאליסטישע אידעען און מאכט איצט פלענער ווי אזוי צו פערווענדען די גרויסע סומע געלד אויף וויכטיגע געזעלשאפטליכע צוועקען.

Dr PRYBULSKI

זאוואדזקא 1, טעלעפאן 25-38

דענערישע און האר- הויט- קראנקהייטען, ווענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראהלען.

נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 אווענד, דאמען: פון 4—5 נאכם.

Dr. H. SPIRA-BORNSTEINOWA

Cegielniana 4

טעלעפאן 34-90.

ספעציאליטעט: אקושער און פרויען-קראנקהייטען.

נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

אין פלאמען פון ליבע און האס

(ראמאן).

3)

נישט-קוקענדיג אויף אלע בעמיהונגען, האט זיך לוריען בשום אופן נישט איינגעגעבען ארויסצובעקומען פון דער מכשפה ווער איז זי און פון וואנען זי האט די קינדער.

— דאס זענען מיינע אייניקלעך האט די אלטע געענטפערט מיט א הייזעריג קול. וואס בין איך שולדיג, אז איך האב נישט קיין קאפיטאלען און מוז גיין בעטלען, גיט מיר, אדרבא, און איך וועל דאס צווילינג האלטען בכבוד גדול.

לוריע איז אוועק און פאר די קינדערלעך האט זיך דאס גיהנום אויפסניי אנגעהויבען.

די באבע מיט דער בייטש אין האנד איז ווידער צו צו דעם אימפראוויזירטען געלעגער פון די קינדער און ווידער האבען זיך די שווערע קלעפ אראפגעלאזען אויף זייערע קערפערלעך, די קינדער האבען שוין אפילו נישט געהאט קיין כוח צו וויינען, נאר זיי האבען שטיל געקרעכצט.

מאמע, גוטע מאמע, וואו ביזטו?

די אלטע האט ווייטער געשלאגען און געברומט אונטער דער נאז.

וואס מיינט איהר, אז איך וועל אייך קארמען? מיר וועט קיינער גארנישט געבען, זיי האבען נישט קיין רחמנות אויף קיין אלטע פרוי, איך וואלט גע'פג'ט פאר הונגער און קעלט היינטער א פלויט!.. איהר זענט קליין און דערצו שעהן, דאס איז גאר עפיס אנדערש... דאס נעהמט זיי איבער... און זיי געבען נדבות. וויינט, וויינט—האט די אלטע ווייטער געברומט,—דאס איז נאך בעסער, אז זיי וועלען זעהען אייערע רויטע אויסגעוויינטע אויגען, וועלען זיי האבען מעהר רחמנות און מעהר געבען.

צומארגענס איינדערפריה האט די אלטע איבערגעלאזען די קינדער אליין אין דער וואוינונג און אוועק. זי האט די טיר צוגעמאכט אויפ'ן שליסעל, נישט קוקענדיג אויף דעם געוויין און געשריי פון די דערשראקענע קינדער.

די חורבה איז געשטאנען איינזאם אין דער וועלט, ווייט פון די וואוין-הייזער. און צו זיי איז דאס געשריי פון די קינדער נישט דערגאנגען.

אזוי איז אוועק א גאנצער טאג ביז אווענד.

די קליינע קינדערלעך, הגם זיי האבען גארנישט פערשטאנען, וואס דא קומט פאר, האבען געריסען ביי די טירען און פענסטער, אבער קיינער האט זיי נישט געהערט.

די אלטע מכשפה, זעהט אויס, האט דערפיהלט, אז דער ווידיט, וואס לוריע האט ביי איהר געמאכט איז נישט קיין צופעליגער.

זי האט דעריבער בעשלאסען צו ענטלויפען, איבערלאזענדיג די קינדער אין דעם לאך, און איז געווען זיכער, אז די שוואכע קינדער וועלען פארט איבער'ן טאג אויסהויכען זייערע נשמה'לעך.

די לאגע פון די פערלאזענע קינדערלעך איז געווע א שרעקליכע.

מיט'ן אנקומען פונ'ם אווענד האבען איבער דער חורבה, וואו די נאקעטע, אויסגעהונגערטע קינדער זענען געלעגען, אנגעהויבען ארומשפאצירען מייז און שטשורעס און דער גרויס פון א האלב אייל און נאך מעהר.

אזוי לאנג, ווי די קינדער האבען נאך געלאנגט כוחות צו שרייען און שפרינגען פאר שרעק, האבען די שטשורעס זיך צו זיי נישט דערנעהנטערט, אבער אין פערלויף פון דער גאנצער שרעק-נאכט, פאר פחד און נישט-עסען זענען די צוויי קינדערלעך, יהודית און פערל, געווארען אלץ שוואכער און שוואכער, ביז זיי זענען געפאלען איינגאנצען אהן בעוואוסטזיין אויף דער ערד פון זייער טורמע.

די גרויסע שטשורעס זענען דרייסטער צוגעטרעטען צו זייערע קרבנות און אנגעהויבען צו גריזשען די האלב-לעבעדיגע בעשעפעניסלעך.

פון צייט צו צייט, געטריבען פון שרעק און וועהטאג, זענען נאך די קינדער אויפגעשפרונגען צוגעלאפען צו דער טיר און מיט'ן גאנצען כח פון זייערע שוואכע הענטעלעך געפרובט זי אויפצורייסען.

מיט זייערע הייזעריגע שטימעלעך האבען זיי געפרובט שרייען:

— מאמעשי, מאמע, וואו ביזטו?.. מיר האבען אזוי מורא, אונז טוט אזוי וועה, מאמעשי קום... טאטע, באבע, מאמע...

און זיי זענען ווידער אוועקגעפאלען אהן בעוואוסטזיין.

די אויסגעהונגערטע שטשורעס האבען זיך ווידער א לאז געטאן צו זיי און א גאנצע גראמאדע האט ארומגערינגעלט די אומגליקליכע קערפערלעך פון די קינדער און יעדע האט זיך גענומען צו אנ'אנדער אבר.

אין דרויסען איז שוין הויך געשטאנען די מאי-זון, ס'איז געווען רוהיג און שטיל.

אפילו א פערבייגעהענדיגער פויער איז נישט איינגעפאלען וועגען דער שרעקליכער לאגע, אין וועלכער עס געפינען זיך אינוועניג צוויי קליינע אונשולדיגע בעשעפעניסלעך.

די אלטע בעטלערקע איז אוועק איבער דערפער און שטעטלעך, און אין דער מיהל חורבה זענען איצט געלעגען די 2 האלב-טויטע דורך מייז-צובייסענע מיידעלעך.

(פארטזעצונג קומט)

זאָרגט וועגן אײַער געזונד!

די „שווייצאַרישע ביטערע קרייטער" (מיט דער מאַרקע „Kogut") זענען ענטשפּרעכענד בײַ מאַגען-קראַנקהייטן קישקעס, אַבסטרוקציעס און גאַל-שטיינער.

„Szwajcarskie Gorzkie Zioła"

זענען אַ מילד און נאַטורעל דורכרייניגונגס-מיטעל, וואָס פֿערלייכטערט די פֿונקציעס פֿון די פֿערדייאונגס-אָרגאַנען און ווירקען געגען דיקקייט. די „שווייצאַרישע ביטערע קרייטער" ערוועקען אַן אַפּעטיט.

עס פֿערקויפֿען די אַפּטייקען און סקלאַד אַפּטעטשנעס אַ שאַכטעל צו 1.50 זל. הויפּט-סקלאַד איז די אַפּטייק פֿון

A. Gąsecki Wa szawa, ul. Leszno 41

מיר שיקען אַרויס אַמוועניגסטען 2 שאַכטלען נאָכ'ן ערהאַלטען פֿון 4.30 זל. (מיט איבערשיקען). 1462

השבת אבידה.

געהענדיג פֿון וואַכאָדניאַ ביז קאָנסטאַנטינער, האָב איך פֿערלוירען 3 פֿאָטאָגראַפֿען, אײַנגעפּאַקט אין אַ צײַטונג. דער עהרליכער פֿינדער ווערט געבעטען אָפּצוגעבען געגען בעלוינונג צו פערל קעניגסבערג, פּאָמאָרסקאַ 87. 856

אַ האַמאַשען-שטעפּער

(נייהער) ווערט פֿון זאָפאַרט געזוכט בײַ האַנסער וואַכאָדניאַ 19. ווי אויך אַ לערן-יונגעל געגען באַלדיגע צאָהלונג. 903

אַ לערן-יונגעל

צו אַ קאַמאַשען שטעפּער געגען באַלדיגע צאָהלונג קאָן זיך מעלדען בײַ חיינפעלד, גלובנאַ 33.

שטאָפּערינס

פֿאַר הערען-שטאָפען ווערט זאָפאָרט געזוכט

זשעלאַזנאַ 5

בײַ זאַיאָנץ. 868

ס'איז געפֿונען געוואָרען

אַ סומע געלד, וואָס געפֿינט זיך אָפּצונעהמען געגען סמנים בײַ י. בערעזין, זגערזשער 30a, פּראָנט, 2. שטאָק. 901

אַנאָויטאַ

אין גוטען צושטאַנד פּרייזווירדיג צו פֿערקויפֿען, — געאייגענט אויך אויף קאָמוניקאַציעס. צו ערפֿאַהרען אין אַדם. 904

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08

תּמיד גאַנץ פֿערנאַכלעסיגטע ציינער און מונד-קראַנקהייטען. צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פֿון קינסטליכע ציין. נעהמט אָן פֿון 9—12 פֿאַרמיטאַג און פֿון 3—7 אַ זייגער אָוועגד. ביליגע פּרייזען. 1484

יונגלעך:

אָפּצוטראָגען צייטונגען קענען זיך מעלדען אין אַדמיניסטר. פֿון דער צייטונג.

בייעסטע און מאָדערנע שייטלען

פֿון פּרימאַ און איטאַליענער האָר, גוטע אויסאַרבייטונג, רעעלע בעהאַנדלונג. בעקומט מען האַמיענאַ 5, 2-טען הויף לעצטען איינגאַנג, 2. שטאָק בײַ באָרזשוצקי.

W KRYNICY

Willa „Białej Róży" ordynuje jak zwykle **Dr. JULJAN ARONSON** z Krakowa.

א וואוינונג

פֿון 1 גרויס צימער מיט אַ קוך אָדער 2 קליינע

ס'קען אויך זיין 2 גרויסע „צימער אָהן" אַ קוך פֿאַר אַ הויף דירה-געלד, גלייך פֿון ווירט אָדער אַלס סובלאָקאַטאָר ווערט פֿון זאַפֿאָרט געזוכט. מעקלערס געוואונשען. אָפּערטען אונטער „I. D." אָפּצוגעבען אין אַדמיניסטראַציע „נייער פֿאָלקסבלאַט".

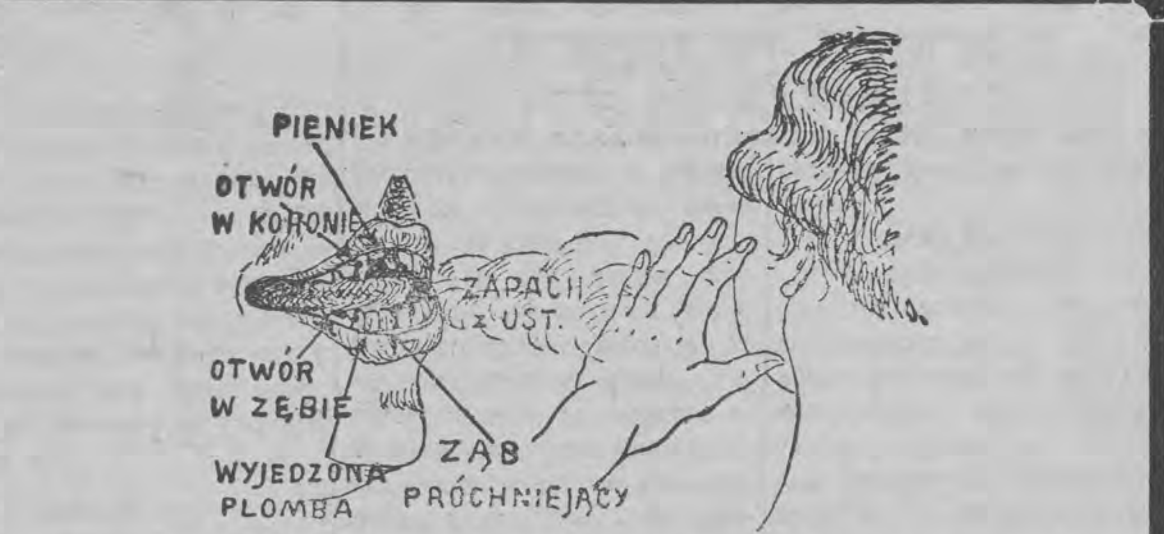

דער שענסטער מאָמענט אין לעבען.

דער שענסטער מאָמענט אין לעבען פֿון יעדען מאַנספּערזאָן און יעדער פֿרוי איז דער מאָמענט-פֿון קוש.

ווי טראַגיש איז אָבער דאַמאָלס, ווען די געליבטע אָדער דער געליבטער ציהט זיך צוריק, דערשראָקען דורכ'ן אונאָנגענעהמען גערוך פֿונ'ם מויל פֿון דער געליבטער פּערזאָן.

און דאָך קען מען די דאָזיגע טראַגעדיע אַזוי לייכט פֿערמיידען, בענוצענדיג דעם רעטונגס מיטעל

FERMENTINA

וועלכער בעזייטיגט דעם אונאָנגענעהמען ריח פֿון מויל.

„פֿערמענטינאַ" קאָנסערווירט די ציין, שטאַרקט די דזשאָנסלעס און מאַכט דאָס אויסאָטעמען אָנגענעהם.

הויפּט-סקלאַד אויף פּוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק-סקלאַדען און פּערפֿומעריע-געשעפֿטען. פּרייז 2.75 זל. פֿאַר שטיק. ווען מ'קריגט נישט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט-סקלאַד אויף פּוילען. פֿאַר קונים פֿון דער פּראָווינץ ווערט אַרויסגעשיקט נאָכ'ן בעקומען פֿאָראויס 3 זל. אָדער 3.50 אויף אַ נאָכנאָהמע. 1819 היט זיך פֿאַר פֿעלשונגען!

פֿערטרעטער אויף בעזונדערע שטעט אויף אייגענער רעכנונג ווערט געוואונשען.

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?

פֿאַראָס לויפֿט יעדער אין ביורא פּיעטריקאָווער 17?

ואמרת אליו, זאָלסטו איהם זאָגען

— אז אין דעם ביוראָ —

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אָנפֿאָדער, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואַלאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעטער און קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו, ביטעס וועגען דירה און אוזשאָנד ראָזיעמטשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותּפֿות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראַוניעס, קאָרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

רעכטס-קאָנסולענט **י. מאַנעלאַ**, פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52

שנעל, רעעל און ביליג!

לעטשניצע פֿון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-רענטגענישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַפּאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	3-2 11-10 $7^1/_2$-$6^1/_2$
ד"ר רוזשאַנער	הויט- און געשלעכט-קר.	11-10 2-1
ד"ר גאָלדשפּיין-פּאַלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2-12
ד"ר ראָזענצווייג	קונדער-קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פּאַפּיערני	פֿרויען- און געבורטס-הילף	6-5 1-$11^1/_2$
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	2-1.1 4-3
ד"ר ווײַנבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	7-$5^1/_2$ 1-11
ד"ר סטופּעל	רענטגען	12-10 6-4
א. גראַדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	7-3
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	2-9

צאָהן-פּלאָמבירונג, בעליכטונגען, קאָראָנען, מאָסטען, אַ אַז. וו.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפֿענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פֿון הויט-קראַנקהייטען פֿון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-שטראַהלען, פֿאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ ערדס פֿאַר שפּאַלער.

אָנמעלדונגען געגען שאָלאַך (שקאַרלאַטין) פֿון 4—5 נאָכם.

די לעטשניצע איז אויך אָפֿען זונטאָג.

ווידזעוו אין דער שטאָט.

לעטשניצע פֿון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען!

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפֿען פֿון 9 פֿריה ביז 7 אָוונד

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערען-קר.	4—3
ד"ר הערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12-$9^1/_2$ 5-4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1-11 6-5
ד"ר לוביטש	הויט- און געשלעכט קר.	2-12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גײַסטיגע קר.	3-1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2-12.30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד"ר בערגמאַן	פֿרויען און געבורטס-הילף	4-3

פּסיכאָ-טעראַפּיע, שפּר. די-שטערונגען, ווי שטאַמלען א. ז. וו. פּעקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אַקוואַ-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פֿערלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין, פֿלעגמע און בלוט. 2170

אימפֿונגען געגען שקאַרלאַטין.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפֿענט געוואָרען אַ

דענטיסטישער קאַבינעט

עס געהערען צו:

ד"ר זילבערשפּיין	צאָהן-אַרצט	10- 2 נ. מ.
ד"ר לאַזשינסקאַ סמאַראַפּאַלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7—3

קינסטליכע ציהן, קאָראָנען, מאָסטען א. ז. וו.

די לעטשניצע איז אויך שבת און זונטאָג.

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פֿאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע. נעמט אָן פֿון 6—9 אין אָוונד, פֿרויען—12 ביז 3 נאָכם. 873

Dr. med.

BRAUN

פּאָלודניאָוואַ 28

טעלעפֿאָן 40-26

ספּעציעל-אַרצט פֿאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע. בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספֿאַל)

נעמט אָן פֿון 9—12 פֿריה און פֿון 5 — 8 אָוונד

Dr. med.

L. Pikielny

ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען

Nawrot 8,

telefon 19-90.

עמפּפֿאַנגט פֿון 4—7 אָוו. 592

Dr. med.

W. Eychner

פֿרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זגערזשער 1 טעל. 34-72

נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פֿון 12—2 מיטאָג אין דער היים פֿון 6-8 אָוו.

Dr. med.

Różaner

צוריקגעקעהרט.

ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר וועגערישע און הויט-קראַנקהייטען.

— בעהאַנדלונג — מיט קינסטליכע בערג-זאָנע.

נעמט אָן פֿון 8—10 פֿריה און פֿון 5 — 8 אָוונד

נאַרוטאָוויטש 9 1. שטאָק טעלעפֿאָן 28-98.

היילפּעדאַגאָגישע קורסען

פֿאַר שוואַכבעפֿעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, טויבשטומהייט)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען-אַרצט.

עלעקטריזאַציעס, ליכטהיילבעהאַנדלונגען.

CEGIELNIANA 8,

tel. 51-89

עמפּפֿאַנגט פֿון 5 — 7 אָוונד.

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66

צאָהן-כירורג

ספּעצ. פֿון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומען, דזשאָנסלעס, צאָהן-פֿיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פֿון $1^1/_2$—5 און פֿון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2.

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78

הויט און וועגערישע קראַנקה רענטגען און ליכט-היילאינסט. נעמט אָן פֿון 4—7 אין אָוונד.

Dr. med. Ludwik

Rapeport

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.

ספּעציאַליסט פֿאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען, נעמט אָן פֿון 1 ביז 2 און פֿון 4 ביז 7 אָוונד.

Dr. med.

A. MAZUR

נאַרוטאָוויטש (דזשעלנאַ) 44 טעלעפֿאָן 22-44.

אויערען און האַלז קראַנקהייטען שטימע און שפּראַך-פֿעהלערן (שטאַמלען א.ז.וו.) נעמט אָן פֿון 12—2 און פֿון 6^{30}—8 אָוו.

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek.

היינט און פֿאָלגענדע טעג!

פֿאַר דערוואַקסענע און יוגענד!

„דער גנב פֿון באַגדאַד"

(Złodziej z Bagdadu)

מיט DOUGLAS FAIRBANKS אין דער הויפּטראָלע

עלטערן!

פֿאַר 3 זלאָטים אַ וואָך ווערט געלערנט מיט קינדער וואָס לערנען אין פֿאָלקס-שולען: חומש, רש"י נ"ך, משניות, גמרא, יהדות, היסטאָריע, רעדען און שרײַבען העברעיש און יודישע בריף זעלבסט צוזאַמענשטעלען, דורכ'ן בעוואוסטען אָרטאָדאָקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראָזענפֿעלד, פּלאַץ וואָלנאָשטשי 6 קווער אָפֿ. רעכטס 2 שט.

בעמ.: סווערען אויך אָנגענומען אָנפֿענגער פֿון 5 יאָהר אָן. אַ שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפֿאָלג גאַראַנטירט!

אַנאָנסען-פּרייז:

פֿאַר 1 מילימעטער-שורה.

פֿערן טעקסט 15 גראָשען, פּריטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פּריטאָג 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פּריטאָג 15 גראָשען. — פֿאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט מייער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצענט מייער.

אַבאָנעמענט - פּרייז:

אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט מייער. — פֿאַר'ן אינהאַלט און פֿאָרמען פֿון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פֿעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפֿען טעגליך און ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman